

El moment d'Europa

Esperança política,
autonomia estratègica

Reunió Cercle d'Economia 2022

W Barcelona

4, 5 i 6 de maig

Índex

4 de maig	5
5 de maig	37
6 de maig	91
Discursos del president del Cercle d'Economia, Javier Faus	129

4 de maig

Sessió Inaugural

- Pere Aragonès, president de la Generalitat de Catalunya.
- Javier Faus, president del Cercle d'Economia.

“La guerra ha tornat a Europa amb la invasió il·legal russa a Ucraïna”. Així va començar el seu parlament en la XXXVII Reunió el president del Cercle d'Economia, Javier Faus, després de donar la benvinguda al president de la Generalitat, Pere Aragonès, i abans de saludar públicament el cònsol general d'Ucraïna a Barcelona, Artem Vorobyov, present a la sala.

En un context de conflicte bèl·lic que “serà un revés important per a la recuperació econòmica, amb menys creixement i més inflació” i que “posa a prova el projecte europeu”, Faus va expressar que “les crisis no venen mai soles” i va apuntar a les crisis “energètica, econòmica i social” i a les amenaces que sobrevolen les democràcies liberals.

Per superar els reptes, al president de la Generalitat li va reclamar unitat, pragmatisme i “una bona dosi de *realpolitik*”. “Creiem que la falta d'autoexigència és el primer pas cap a l'estancament”, va alertar, en

Javier Faus

Pere Aragonès

un posicionament fet “des de la humilitat, amb esperit constructiu i sense cap ànim partidista ni polític”.

Autoexigència compatible amb la denúncia de dèficits i incompliments

Faus va fer notar que l'autoexigència “no és en cap cas incompatible amb la denúncia de mancances o incompliments d'altres”, en al·lusió a l'infrafinançament i a la distribució ineficient del poder a l'Estat espanyol. Alhora, va reivindicar una Catalunya “ambiciosa, que competeixi, que lideri i que innovi”, que aposti pel creixement sostenible i fugi “d'apologies del decreixement, que només ens portarien més desigualtat”.

Com a balanç retrospectiu, va voler fixar-se en l'evolució de Catalunya durant les dues primeres dècades del segle XXI. Va lamentar que “si bé no podem parlar de decadència, Catalunya no acaba de liderar el canvi de model productiu ni de maximitzar el seu creixement potencial, i ha deixat de convergir amb les regions d'Europa més punteres”, mentre que “altres comunitats de l'Estat han crescut més, sobretot en PIB *per capita*”. “L'ambició de país ha de ser recuperar el lideratge econòmic”, va sostenir. La mateixa diagnosi de falta de convergència la va aplicar a Espanya, i la va atribuir a la “manca de reformes i baixa productivitat”.

El president va afirmar que la recepta de prosperitat del Cercle d'Economia es basa en un país “més industrial, més innovador, més obert, amb més col·laboració publicoprivada i una administració més oberta a la iniciativa privada”. També calen “estabilitat política, cooperació entre tots els nivells de govern, seguretat jurídica, més bon finançament i infraestructures i una fiscalitat més competitiva”.

Pel que fa a la capital catalana, va lloar que “se situï com una de les primeres ciutats europees en empreudoria i captació de talent”. I va remarcar que l'aeroport del Prat “és la nostra principal infraestructura per estar connectats al món”. “Entenem i respectem les complexitats –reguladores, ambientals i polítiques– vinculades a ampliar-lo, però el país necessita aquesta infraestructura”. Així, Faus va demanar que “la Generalitat torni a la taula de negociació per arribar a un consens que ho faci possible”.

Faus va voler agrair, en tancar la seva intervenció, la “deferència, amabilitat i respecte” en el tracte que durant els tres anys de mandat al capdavant del Cercle d'Economia ha rebut de Pere Aragonès.

El president de la Generalitat, Pere Aragonès, abans de referir-se a la situació econòmica i al paper que Catalunya ha de tenir en els reptes estratègics d'Europa, es va centrar en l'actualitat política.

Aragonès va posar èmfasi en la seva “aposta inequívoca per obrir un procés de diàleg i negociació entre Catalunya i l’Estat per resoldre el conflicte polític”, si bé va afegir, “amb un punt de decepció important i de preocupació”, que “avui aquest compromís que hem manifestat malauradament no és correspost pel Govern de l’Estat”. “La gestió que el president Pedro Sánchez fa del cas d’espionatge Pegasus a les institucions catalanes dinamita la via del diàleg i la negociació”. “Cal un punt d’inflexió imprescindible per reconstruir la confiança mínima”, va afirmar.

“El context ha canviat”: de les vacunes contra la covid al conflicte a Ucraïna

Des d’una perspectiva més global, el president de la Generalitat va reflexionar que “hem superat els pitjors efectes de la pandèmia, però la guerra a Ucraïna ja té un impacte molt important en les empreses, els treballadors i les llars, cosa que modifica el procés de recuperació econòmica”. “És evident que la recuperació s’ha alentit”, va admetre, però “no hem de caure en el desànim ni en la fatalitat, sinó que això ha de servir com a estímul a l’hora de continuar impulsant canvis per continuar avançant i generant prosperitat compartida i benestar per a tothom”, va afegir.

El president de la Generalitat va advocar per “deixar enrere discursos derrotistes” i “creure en tot el potencial que té l’economia catalana”. Es va referir a una “voluntat de progrés en la màxima expressió”, que s’aconsegueix en alinear “la força emprenedora de les empreses, l’excel·lència i el compromís dels treballadors i la voluntat transformadora de les institucions”.

Creixement vs. inflació

Aragonès va recordar –i va remarcar– que l’any 2021 l’economia catalana va créixer un 5,8%, més que les mitjanes estatal i europea. Una “bona dinàmica limitada pels efectes econòmics de la guerra d’Ucraïna”, que “obligaran administracions i empreses a adaptar les previsions per a aquest any”. Així, va situar en el 4,9% l’expectativa de creixement de Catalunya per al 2022.

Sobre la inflació, “un dels elements de més preocupació econòmica general”, va recordar l’IPC de Catalunya el mes de març, d’un 9,5% interanual, “extremament alt”. “Són xifres que no podem sostenir al llarg dels mesos vinents: cal aturar l’espiral inflacionista per evitar una pèrdua encara superior de poder adquisitiu per a la majoria de la població del país”.

“No hi ha receptes màgiques”: cal enfortir l’economia productiva

Aragonès va defensar que les administracions han de “tenir la capacitat de donar suport” als sectors econòmics per enfortir l’economia productiva, acompanyar la creació de noves empreses i consolidar les existents. En aquest context, va reclamar una “flexibilització dels objectius de dèficit” que assigna el Govern espanyol i un “gran pacte de rendes” des del “diàleg social i la concertació” entre sindicats, patronals i les institucions de govern, alhora que destacava la mobilització de recursos de la Generalitat en els moments més adversos de la pandèmia.

Entre els reptes principals que Catalunya ha d’assolir, es va referir a aprofitar els fons Next Generation –“les empreses catalanes haurien de captar el 20% dels recursos que arribin a Espanya”–, a una resiliència i capacitat d’exportació vinculades a la industrialització –amb especial atenció a la “reindustrialització verda i digital”–, a l’impuls de les principals infraestructures –ports de Barcelona i Tarragona i aeroport del Prat– i a la inajornable transició energètica per guanyar “competitivitat i compromís” per a les generacions futures: “En aquests deu anys no s’han fet els avenços que calia”, va fer autocrítica en clau de progrés cap a la “sobirania energètica”. També va esmentar el bon nivell de digitalització empresarial, que “en els anys vinents farà un salt endavant amb els programes de suport públic”.

El president va reconèixer “mancances que hem de superar” en termes d’accés d’empreses al finançament, la baixa inversió en R+D+i respecte de la mitjana europea i l’escassetat de sòl industrial i logístic “sobretot pel que fa als grans projectes”, entre altres qüestions. Va tancar la intervenció en la sessió inaugural de la Reunió del Cercle d’Economia amb un lament: “El sostre autonòmic és del tot insuficient per a l’ambició i el potencial” disponible.

Benvinguda Barcelona RCE 2022

– Ada Colau, alcaldessa de Barcelona

Presentació a càrrec de Javier Faus, president del Cercle d'Economia

El president del Cercle d'Economia, Javier Faus, en la benvinguda a l'alcaldessa de Barcelona, Ada Colau, va atribuir bona part de l'èxit de les Jornades del Cercle d'Economia a la “ciutat meravellosa” que és Barcelona i va adreçar-se a Colau reconeixent que “hi ha qüestions sobre les quals estem d'acord, com és el cas de la Copa Amèrica, i n'hi ha d'altres sobre les quals discrepem, com ara l'aeroport del Prat”. Sense deixar de banda aquesta infraestructura, Faus va advocar per “continuar el diàleg” sobre l'ampliació, un diàleg que va fer extensiu als accessos al port de Barcelona i als Jocs Olímpics d'Hivern del 2030.

Colau va agrair al Cercle d'Economia que repetís les jornades a la capital catalana i va voler destacar dos punts clau en la política local i nacional actuals observables durant aquestes jornades. Primer de tot, l'uropeisme generalitzat en el fons d'aquests diàlegs. Va remarcar que “Barcelona és una ciutat de profunda vocació europeista”. En segon lloc, el feminisme, palpable en l'entrega a tres dones del Premi José Manuel Lara, de la Fundació Cercle d'Economia, a l'ambició i al propòsit empresarial. La batllessa va

Ada Colau

destacar que tots dos components convergien en l'entrega del II Premi a la Construcció Europa, concedit a la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen.

L'alcaldesa va destacar alguns dels reptes, locals i globals, de la societat actual i es va referir a la desigualtat, al canvi climàtic, a l'envelliment de la població, al canvi tecnològic, a la inflació i a la pujada de preus de l'energia, entre altres. En paraules seves, “en aquest context, estarem d'acord que, més que mai, fa falta diàleg, consensos i unitat”. Alhora, va considerar “la fi del bipartidisme” com una oportunitat per assolir enteses entre formacions i àmbits polítics diferents: “Hem de parlar de diàleg permanent, de pactes i de governs de coalició”.

No a la gran coalició PSOE-PP

Això no obstant, l'alcaldesa va advertir dels cants de sirena amb origen en l'espai polític i mediàtic espanyol per establir grans pactes entre els dos partits espanyols més grans. Segons Colau, la possibilitat d'una gran coalició entre el PSOE i el PP “em semblaria un dels errors més greus que es poden cometre en el panorama actual; és tot el contrari del que necessitem. Sí que necessitem pactes, però els que ens permetin donar resposta als grans reptes d'avui, com el combat contra la desigualtat o el canvi del nostre sistema productiu i els hàbits de consum”.

També va incidir en la demanda –tot evocant l'expressió del Cercle d'Economia, Antón Costas– d'un pacte de rendes ampli, amb tres components clau: l'energia, la distribució primària i el pacte de rendes a partir de la política fiscal. “Per estimular la competitivitat i la innovació, per fer els canvis que necessitem, cal que la societat no es trenqui a partir d'aquesta desigualtat creixent”, va expressar. Va matisar que defensava “un pacte social en què intervinguin partits polítics, agents socials i econòmics i tots els governs (locals, autonòmics i central), que demostrí que pensem més en el futur compartit que no en l'interès particular”. En aquest sentit, va lloar el diàleg social i el paper de lideratge de la ministra de Treball, Yolanda Díaz: “S'ha demostrat que es podia fer una reforma laboral que permetés reduir la temporalitat, la precarietat i la inestabilitat, i alhora generar riquesa i més llocs de treball que mai”.

Innovació, cohesió social i sostenibilitat

Colau va continuar el discurs identificant els pilars que componen la seva política municipal: la innovació, la cohesió social i la sostenibilitat. Va manifestar el caràcter innovador de Barcelona: “Som una ciutat creativa, som una ciutat d'innovació i som una ciutat pionera a qui agrada avançar-se als temps”. De la ciutat en va destacar, a partir de diverses dades, que liderava la reducció de l'atur a tot Espanya i que és la ciutat europea amb més contractació d'oficines, amb efectes sobre la competitivitat.

En matèria social, va destacar que Barcelona és la ciutat líder en inversió social a Espanya, i la que més habitatge social construeix. Pel que fa a la sostenibilitat, va destacar que l'ONU va posar Barcelona com a exemple de ciutat de recuperació de l'espai públic, i també el reconeixement de la Unió Europea al pla de Barcelona contra el canvi climàtic. Tot i això, en aquest àmbit va esmentar que la guerra d'Ucraïna ha palesat la vulnerabilitat de la societat a causa de la dependència dels combustibles fòssils i la importància del canvi del model energètic. “Cal invertir molt més en energies renovables, però aquesta també és una qüestió d'infraestructures” va afirmar l'alcaldessa, que va introduir d'aquesta manera l'ampliació de l'aeroport del Prat i el port de Barcelona.

Ampliar l'aeroport del Prat i el port de Barcelona “no és una prioritat”

Sobre totes dues infraestructures, Colau va sostenir que “són motiu d'orgull per a la ciutat i el país, però crec que ara no és una prioritat que s'hagin d'ampliar”. “Per una qüestió d'impacte ambiental, però també perquè depenen al 100% d'energies que són insostenibles i que, a més, cada dia són més cares”, va afegir.

Els fons Next Generation també van ser un dels assumptes clau a l'hora de parlar del futur de la ciutat. Com que aquests fons donen prioritat a la

transició verda i digital, va destacar que “fins ara Barcelona és la ciutat que ha rebut més fons en totes les convocatòries a què ens hem presentat, a diferència d'altres ciutats, que han hagut de renunciar-hi perquè no havien fet els deures, no tenien els projectes fets”. A més, va recalcar que la inversió estrangera es va quintuplicar l'any de pandèmia i que Barcelona concentra el 70% de la contractació del sector tecnològic de tot l'Estat. En paraules de Colau, “no renunciem a cap sector econòmic, però impulsem un model propi, diversificat i d'alt valor afegit”.

La batllessa va referir-se al compromís del consistori amb la col·laboració publicoprivada, amb “diversos pactes” que han sorgit arran d'aquest model de col·laboració i que va voler exemplificar amb la Copa Amèrica, però també al Pla Estratègic Metropolità, l'Operador Metropolità d'Habitatge, el reimpuls del 22@, la conversió de l'antiga fàbrica Mercedes al Besòs i el Caixa Research Institute.

Per acabar, va fer èmfasi en l'“atractiu internacional” de Barcelona, amb l'arribada de grans esdeveniments com l'ISE, la capitalitat mundial de l'arquitectura i la biennal d'art contemporani, a més de la Copa Amèrica. L'aposta de Colau –“la Barcelona del segle XXI”– implica el “desenvolupament sostenible”: “Barcelona atreu perquè tenim un model de futur, i això sedueix. Som una ciutat líder, i nosaltres també sabem triar”, va sintetitzar.

Els nous reptes de la reforma energètica Europea I

- Teresa Ribera, vicepresidenta tercera del Govern i ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

Presentació a càrrec de Javier Faus, president del Cercle d'Economia

El president del Cercle d'Economia, Javier Faus, va situar les coordenades de la sessió en el marc de l'actual dependència energètica espanyola i de la Unió Europea respecte de Rússia, en el paper que poden jugar les energies renovables per superar aquest paradigma de subjecció geopolítica i en els mecanismes i estratègies que han de permetre garantir l'estabilitat de preus de l'energia en benefici de la ciutadania i el sector industrial.

La ministra per a la Transició Ecològica, Teresa Ribera, va qualificar el moment actual de “particularment sensible” per al país –però també per al conjunt de la Unió Europea– a conseqüència de “les tensions, la vulnerabilitat i les fragilitats associades a l'elevadíssima dependència energètica d'un únic proveïdor (Rússia), que ha decidit envair de manera cruel un país veí en territori europeu”.

Teresa Ribera

Javier Faus i Teresa Ribera

A aquesta servitud hi va confrontar la transició energètica com a “aposta decidida” del Govern espanyol a partir de tres claus que defineixen aquesta transformació: “Es tracta d’una immensa oportunitat industrial i econòmica, no només energètica; constitueix un vector de prosperitat i un factor crític per al benestar de les famílies, si bé també pot generar tensions, cosa que comportarà incorporar-hi mesures correctores; i constitueix una oportunitat de construcció del projecte europeu des d’unes relacions globals basades en la cooperació i la interdependència”. En qualsevol cas, la ministra i vicepresidenta tercera de l’executiu espanyol va posar èmfasi en la “consideració sistèmica” de l’energia.

Impuls d’un ús intel·ligent de l’energia

Ribera va advocar per impulsar un ús intel·ligent de l’energia –en el que fa referència a com es produeix, però també a com es consumeix– i buscar la “màxima electrificació dels usos finals” i el “desplegament de les energies renovables”, alhora que reconeixia que “no és una transformació senzilla i automàtica i genera disrupcions”.

Davant la dependència russa, la ministra per a la Transició Ecològica va defensar que “la resposta és accelerar el procés de canvi” i “anticipar innovacions en noves solucions renovables”, amb la consciència, però, que això comporta desafiaments “tècnics, reguladors i socials”.

Per afrontar les tensions que els preus elevats de l’energia poden generar en algunes capes de la població, va mostrar-se partidària de reduir la pressió fiscal de manera conjuntural, d’oferir més cobertura al grup de consumidors vulnerables, que en la situació actual creix, i de “repartir els esforços” des del punt de vista dels costos i els beneficis: “La reducció dels beneficis, que no les vendes a pèrdues, és clau per a l’accés a preus raonables de l’energia del conjunt de consumidors, particulars i industrials”, va reblar.

Esquema de resposta coherent

Ribera també va reconèixer “desajustaments i vulnerabilitats” vinculats a la dependència de matèries primeres com el níquel, el liti i el cobalt i interrogants sobre “com i on es poden obtenir, i com es poden produir i substituir alguns dels elements crítics de la nova geopolítica de les energies renovables”. “Són qüestions a les quals cal parar esment amb antelació suficient per evitar que es converteixin en colls d’ampolla”, va matisar.

Davant totes aquestes circumstàncies –i tant des d’una òptica nacional com europea– va reivindicar un “esquema de resposta coherent amb les premisses d’implicació social, amb el ritme que necessitem imprimir al procés de transformació i també amb la dimensió exterior en el que té a veure amb buscar proveïdors i estratègies conjuntes”.

Cal més interconnexió

La ministra per a la Transició Ecològica va lamentar que des de Brussel·les no s'havia vetllat de manera adequada per fer complir l'objectiu de posar en comú les infraestructures i capacitats –“molts cops complementàries”, va indicar– dels països membres “per mitjà de més interconnexió”, la qual cosa ha comportat un “desafiament important” en el cas de la península Ibèrica.

En qualsevol cas, va voler reconèixer l'esforç comunitari en matèria energètica recordant que gairebé el 40% dels recursos vinculats als fons Next Generation van destinats a la transformació del sistema energètic i productiu per fer-los compatibles amb els límits ambientals establerts.

En clau catalana, va expressar que l'any 2021 el percentatge instal·lat a Catalunya sobre el total de megawatts procedents d'energies eòlica i solar en el conjunt d'Espanya resulta “enormement petit”.

Els nous reptes de la reforma energètica Europea II

- José Bogas, conseller delegat d'Endesa
- Josu Jon Imaz, conseller delegat de Repsol
- Antonio Llardén, president d'Enagás

Taula moderada per Núria Mas, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

“Hem començat a veure un increment important dels preus de l'energia”. Aquestes van ser les paraules de Núria Mas per obrir el debat sobre els nous reptes de la reforma energètica europea. En relació amb el context global que ha obligat a trobar amb agilitat noves alternatives, la membre de la Junta del Cercle d'Economia va destacar que “els preus s'han accentuat amb la guerra d'Ucraïna”, però que, tot i això, “la transformació cap a aquestes energies més sostenibles és una oportunitat enorme per a totes les economies”. Abans de donar pas als participants, va considerar clau aquesta transició energètica, que implicarà molts reptes.

Transformació energètica europea i descarbonització

Antonio Llardén, president d'Enagás, va ressaltar que, arran de la invasió russa, és “la primera vegada que la

Josu Jon Imaz, José Bogas, Núria Mas i Antonio Llardén

Unió Europea es planteja una política energètica comuna”, la qual, a més, ha d’afavorir “la descarbonització”. Es va mostrar optimista: l’escenari bèl·lic afavoreix “una política de solidaritat, que no existia en el terreny energètic” i podria fer que els estats membres de la UE es decantin per regular el preu de l’energia.

José Bogas, conseller delegat d’Endesa, va insistir que el principal objectiu europeu és “reduir la dependència de gas rus” i que hauríem d’aspirar a una reducció “de dos terços l’any 2024”. Va insistir que cal ser àgils per potenciar l’autonomia energètica de la UE en el mínim temps possible per evitar riscos: “Si no som capaços de reduir aquest consum de gas, els països que no rebin el subministrament començaran a prendre decisions pròpies que potser no seguiran la línia política general”.

Per la seva banda, Josu Jon Imaz, conseller delegat de Repsol, va advertir dels riscos de la transició energètica: “Si la fem malament, arruïnarem Europa i no salvarem el planeta”. En la mateixa línia es van manifestar els altres dos participants, que van coincidir que la base d’aquesta crisi energètica ja existia abans del conflicte generat per Vladimir Putin: “Els preus energètics no pugen només per la guerra d’Ucraïna”, va sintetitzar Llardén.

Un futur elèctric i el final del petroli

“Un cotxe elèctric és tres vegades més eficient que un de combustió”, va comentar amb convicció Bogas, i va assegurar que “hi ha molts processos que es poden electrificar”. Va acabar afegint que “el futur és elèctric; és una tecnologia que permetrà que el preu baixi a poc a poc. Per això l’electricitat és el futur i el gasoil és el passat”.

Imaz va discrepar de les paraules de Bogas i va denunciar que “al final fem una transferència de rendes de pobres a rics. A un ric a Barcelona li subvencionem amb milers d’euros el seu nou cotxe elèctric, que a més no es fabrica a Espanya, mentre que a un pobre de Santa Coloma que té la furgoneta dièsel no el deixem entrar a Barcelona i a sobre ja no es pot canviar el cotxe. Si us plau, no fem una transició naïf”, va rematar. Continuant el seu argumentari, va rebatre Bogas assegurant que “el dia que no cremem petroli encara caldrà fer moltes coses de plàstic. Per això, cal fer una transició energètica amb cap i sense fer-nos trampes. Només el sector de l’acer i del ciment de la Xina ja emeten més CO₂ que tot Europa”.

Per la seva banda, Llardén va recordar que “vivim un moment de transició, cosa que implica un procés de temps. Però una transició no és una revolució. I la transició és costosa i cal fer-la amb temps”.

Regularització del preu de la llum

Imaz i Bogas van coincidir en les mesures que s’han pactat per limitar el preu de la llum a Espanya, però el conseller delegat d’Endesa va advertir que no és suficient establir un límit elèctric, perquè el veritable problema és el gas, que no té cap topall. En opinió d’Imaz, en un context “d’emergència energètica” és lògic marcar un topall en els preus de l’energia, “en el quilowatt-hora generat amb gas”, per afavorir els consumidors. Ara bé, “cal que això sigui limitat en el temps”.

Per acabar, tots tres ponents van estar d’acord en dos aspectes més: connectar la xarxa gasista espanyola amb França i continuar impulsant les energies renovables per facilitar la transició a un sistema energètic menys contaminant.

Josep Miquel Piqué, Alejandro Blanco, Jaume Collboni, Mònica Ribé, Damià Calvet i Grant Dalton

El moment de Barcelona

- Alejandro Blanco, president del Comitè Olímpic Espanyol
- Damià Calvet, president del Port de Barcelona
- Jaume Collboni, primer tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona
- Grant Dalton, CEO d'*Emirates Team New Zealand* i organitzador de la Copa Amèrica 2024
- Josep Miquel Piqué, professor de la Universitat Ramon Llull i doctor en Ecosistemes d'Innovació

Taula moderada per Mònica Ribé, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

Mònica Ribé, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia, va emmarcar la sessió en els projectes socials, econòmics i esportius que “impulsaran Barcelona”, una ciutat que el Cercle d'Economia “sempre ha situat al seu centre” i que “disposa de tots els ingredients per ser un referent europeu i mundial”. Trenta anys després dels Jocs Olímpics del 1992, Ribé els va rememorar com un “punt d'inflexió” que va ser possible gràcies a “la col·laboració i l'enteniment” entre les diverses institucions (públiques i privades) i a l'empenta de la societat civil. Ara Barcelona té al davant “reptes i deures pendents”, sobre els quals van debatre els cinc ponents.

El primer tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona, Jaume Collboni, va contraposar la idea que havia sobrevolat l'edició anterior del Cercle d'Economia sobre un presumpte esllanguiment de Barcelona per culpa d'una suposada “manca de projectes” amb la constatació que “ara i aquí parlem, acompanyats dels seus màxims responsables, de projectes concrets” de ciutat, alhora que defensava la necessitat de “parlar d'un altre esdeveniment que hem de fer que passi, els Jocs Olímpics d'Hivern” del 2030. Va relacionar el progrés de la ciutat amb un “canvi en l'ambició”, però també amb l’“alineament de les administracions públiques i les entitats que han fet possible esdeveniments com la Copa Amèrica, i altres que es plantegen, com l'ampliació de l'aeroport del Prat i el port de Barcelona”. “Des del lideratge públic s'ha de ser clar i dir què és el que es vol per a la ciutat i el país”, va sostenir.

A parer seu, i amb l'objectiu de fer de Barcelona un gran pol d'atracció tecnològic, “hem d'estar connectats amb els *hubs* més importants del món, com Àsia i Amèrica, i per això necessitem més connectivitat transcontinental”, va destacar referint-se a la importància de l'aeroport. Sobre els Jocs Olímpics d'Hivern, va dir que “tot i que Barcelona hagi estat prudent en la posició sobre la candidatura, això no vol dir que es renunciï a l'ambició de donar als jocs el nom de la ciutat”, perquè “Barcelona és la ciutat que pot donar l'impuls final a la candidatura”.

Endarreriment en les connexions viàries i ferroviàries del port

El president del Port de Barcelona, Damià Calvet, va destacar que “el port, amb Mercabarna, l'aeroport i el Consorci de la Zona Franca conformen el *hub* logístic més important del Mediterrani” i que “hauria de ser el principal node del Corredor del Mediterrani”.

Va aclarir que, més que l'ampliació, la prioritat és completar tant l'interior com les connexions, i va dimensionar la instal·lació: “És una de les forces motrius que defineixen el moviment i l'orientació de la ciutat i del país. Només pel Port passen el 75% de les mercaderies que s'exporten i importen a Catalunya”.

Al marge de referir qüestions relatives a la descarbonització i la innovació –“fonamentals en el desenvolupament del port”–, va lamentar l'endarreriment en el desenvolupament de les connexions viàries i ferroviàries, fet que, en paraules seves, “ens ha restat competitivitat, al Port i a tota l'economia del país”. I va afegir que amb el desenvolupament de les infraestructures dins de la instal·lació, es podrà conformar un port amb “més capacitat, més eficiència i més sostenibilitat”, i va fer un apunt final: “Els ports serveixen per proveir mercats, cadenes de subministrament i producció, però també per sortir abans de les crisis”.

Els Jocs Olímpics d'Hivern s'han d'adaptar al territori, no a l'inrevés

Sobre la candidatura als Jocs Olímpics d'Hivern del 2030, el president del Comitè Olímpic Espanyol (COE), Alejandro Blanco, va opinar que “la clau és adaptar els Jocs al territori, no el territori als Jocs”.

Va incidir en la “repercussió mediàtica” i els beneficis en termes d'imatge global que comporta per a l'organitzador un esdeveniment com aquest. Va remarcar que la candidatura vol ser un “projecte unificador” mitjançant l'esport i amb protagonisme de la societat civil, que “permet el progrés i el desenvolupament territorial mitjançant la millora d'infraestructures” (esportives, de transport i de comunicació, entre altres), amb noves “fonts de riquesa” per al territori i generació de llocs de treball, i des del respecte i la promoció de la “sostenibilitat ambiental”. En paraules del president del COE, “altres candidatures poden tenir més bones infraestructures, però el que no tenen són dos conceptes clau: regenerar el territori i adoptar la muntanya com a forma de vida, i els valors. Som conscients de les dificultats polítiques, però aquest és un projecte de la societat civil i de la política”.

De la innovació... a la nàutica de competició

En el seu torn de paraula, el doctor en Ecosistemes d'Innovació Josep Miquel Piqué va afirmar que “els reptes són la força de la innovació. Com més grans siguin, més gran serà la innovació”. En coherència amb

això, “si el repte és la sostenibilitat, tindrem solucions verdes”. Piqué va esmentar la necessitat d'aprofitar l'economia del visitant, però també d'explotar l'economia del coneixement, això és, l’“economia del talent, de gent que posarà en valor el seu territori generant clústers”. I va destacar la clusterització del territori mitjançant la creació de *hubs*, amb l'argument que “el talent s'articula localment i es connecta globalment”. Piqué, professor de la Universitat Ramon Llull, va anunciar davant l'auditori la proposta de crear la comissió “Aeroport, Barcelona futur”, amb el suport del Cercle d'Economia, per definir el model d'aeroport.

Va tancar la sessió el CEO de l'Emirates Team New Zealand i organitzador de la Copa Amèrica 2024, Grant Dalton. En la seva aposta per Barcelona va destacar la necessitat de “buscar una ciutat on es compartissin els nostres valors i responsabilitats, com la sostenibilitat”, cosa que va exemplificar amb la introducció de l'hidrogen en la indústria. Va atribuir a Barcelona un “gran potencial” i va valorar el seu ecosistema per al “desenvolupament de l'economia blava”, que es referma amb l'arribada del World Ocean Council a la capital catalana. També va posar sobre la taula la “capacitat de motivar la gent per prendre un paper important en la celebració d'aquest esdeveniment”. En clau de ciutat, també, Dalton va indicar que “Pequín ha pogut tenir els jocs d'hivern i d'estiu, però Barcelona té la possibilitat de tenir jocs d'estiu, d'hivern i la Copa Amèrica”.

Sopar còctel RCE 2022 - Estrella Damm

Patrocinat per Estrella Damm

En el marc de la Reunió Cercle d'Economia 2022, Estrella Damm va oferir un còctel a l'Hotel W per als socis i ponents a les jornades.

Josep Piqué, Javier Solana i Anthony Gardner

5 de maig

El moment d'Europa

- Anthony Gardner, ambaixador dels Estats Units davant la Unió Europea (2014-2017) i sènior advisor de Brunswick Group
- Josep Piqué, economista, empresari, exministre i exministre del Cercle d'Economia
- Javier Solana, president d'EsadeGeo-Center for Global Economy and Geopolitics

Sessió presidida per Javier Faus, president del Cercle d'Economia

Després de la benvinguda i l'agraïment als tres ponents de la sessió a càrrec del president del Cercle d'Economia, Javier Faus, el president d'EsadeGeo-Center for Global Economy and Geopolitics, Javier Solana, va ser el primer a prendre la paraula per analitzar el moment internacional, marcat per la invasió russa d'Ucraïna. Va començar, però, amb un prec adreçat al Cercle d'Economia –“teniu una alta capacitat de convocatòria i se us escolta molt”, va expressar– sobre la necessitat de fer tots els possibles per “treballar junts per aquest país, per Europa i pel món”.

El trencament de la Unió Soviètica o “simplificar les coses fent-les més greus”

Entrant en matèria, Solana va evocar el trencament de la Unió Soviètica l'any 1991 i la immediata eclosió de països com Ucraïna i Bielorússia, al costat de Rússia mateixa, com una forma de “simplificar les coses fent-les més greus”, sobretot per l'estatus de “potència nuclear” que adquiria Ucraïna en la seva condició de magatzem de l'arsenal procedent de la Unió Soviètica. Va afirmar que la situació actual venia de l’“incompliment” dels acords internacionals, i, en particular, dels compromisos derivats del Memoràndum de Budapest, en què Ucraïna s'adheria al Tractat de No Proliferació Nuclear a canvi de garanties de seguretat i respecte a la integritat territorial i la independència política.

Sobre l'OTAN, Solana va deixar clar que des de les primeres incorporacions de nous països, fins i tot dels procedents del Pacte de Varsòvia, al si de l'organització atlàntica es tenia molt clar que calia establir una “relació especial” en els casos d'Ucraïna i Rússia, en un procés d'obertura que inicialment es va consensuar amb Rússia, però que Vladimir Putin, des de la seva arribada al poder, no havia fet mai seu, en la convicció que “el trencament de la Unió Soviètica era el més greu que havia passat durant el segle XX”, va apuntar. “És evident que Ucraïna hi té algunes responsabilitats, però les de Vladimir Putin són

molt més grans”, va argumentar l'exsecretari general de l'OTAN.

A més, va lloar el paper de “seny i fortalesa” de la Unió Europea en la crisi bèl·lica i va considerar que els Estats Units feien “el que podien”, mentre advocava per aprofundir en unes relacions entre la UE i els Estats Units que “haviem millorat” amb la presidència de Joe Biden. I va manifestar que la comunitat internacional “hauria de començar a pensar quin paper pot tenir la Xina” en la sortida del conflicte: “Cal fer tots els possibles per negociar i evitar una situació molt greu des d'un punt de vista humà, però també en termes econòmics”, va alertar. I de manera prospectiva va mostrar-se amoïnada perquè s'evolucioni cap a un “món desacoblat”, en què una part pivotaria al voltant de la Xina i una altra part al voltant dels Estats Units i Europa.

Manteniment de la “unitat transatlàntica”

L'ambaixador dels Estats Units davant la Unió Europea (2014-2017), Anthony Gardner, va voler relativitzar la importància del factor OTAN en la invasió russa d'Ucraïna, perquè, segons el seu parer, les tensions inicials entre tots dos països (i aquí va recordar la revolució de Maidan del 2013) s'havien produït sobretot a causa de l'interès ucraïnès per assolir acords comercials amb la Unió Europea. Va destacar la idea que l'emergència del conflicte actual

invalidava determinades anàlisis d'observadors internacionals que establien que la Xina constituïa l'“única amenaça” des d'una perspectiva atlàntica i va defensar que Rússia no podia ser, en aquestes circumstàncies, un “aliat en matèria energètica”.

Una de les lliçons del 2014, va continuar Gardner, és que “la unitat transatlàntica s'ha de mantenir”, fins i tot en les negociacions que Europa i els Estats Units han d'encarar en assumptes que, com el possible veto al petroli rus, “poden generar divisió” entre els països. “Defensar Ucraïna, defensar la llibertat té costos; cal ser honestos amb els electors, amb la ciutadania”, va demanar. I si bé va admetre el “paper magnífic” exercit per la Unió Europea en la gestió de la crisi –“la UE és una superpotència”–, va lamentar la “manca de lideratge” en el desenvolupament d'una estratègia energètica pròpia que, duta a terme a temps i salvant la discussió política que no l'ha feta possible, hauria permès “més autonomia” estratègica en aquest àmbit respecte de Rússia.

En relació amb la Xina, el també *senior advisor* de Brunswick Group va indicar que “el país segueix la crisi amb molta atenció” i que les accions conjuntes en diversos àmbits adoptades en el si de l'OTAN i a la UE contra interessos russos projecten un missatge contundent amb vista a possibles accions xineses que puguin tenir lloc a Taiwan i també visualitzen quins podrien ser els efectes en termes de vetos,

bloquejos i sancions que aquesta eventualitat podria comportar per a la Xina.

Gardner va acabar amb l'anhel que la tragèdia d'Ucraïna no acabi traient del focus les prioritats i reptes globals que afronta Occident, amb la lluita contra el canvi climàtic, el desenvolupament del comerç i la Xina com a qüestions més rellevants.

Vladimir Putin ha menystingut la capacitat d'unitat d'Occident

Després d'evocar una conversa de fa dues dècades amb el president Vladimir Putin, en què Putin es marcava com a primer objectiu “recuperar l'autoestima del poble rus”, i que, per aconseguir-ho, comptava amb l'“exèrcit i l'energia”, l'expresident del Cercle d'Economia Josep Piqué va parlar de Rússia com un país “pràcticament en vies de desenvolupament” i amb una “estructura productiva antiquada”.

Va coincidir amb els dos ponents de la sessió en “la contundència i el caràcter raonablement unitari” de la resposta d'Europa –Piqué va aplaudir igualment l'estratègia europea davant la pandèmia del coronavirus– i va anar més enllà per sostenir que Putin havia menystingut la capacitat d'unitat d'Occident basant-se en el perjudici del “debilitament del vincle atlàntic”, alhora que alertava del risc de “cronificació del conflicte” a Ucraïna, perquè “els objectius militars russos no es van complir”.

En l'àmbit específic de les sancions, va assenyalar que l'energia és l'“element clau”, una circumstància que, d'acord amb l'economista, justifica per si mateixa l'existència de “contradiccions”, perquè els interessos dels països en la matèria són molt diferents. I va expressar una crítica afí a aquest raonament: “No hi haurà una autèntica política europea exterior comuna si no inclou un mínim de política energètica comuna”. Aquí, Piqué va reconèixer que a curt i mitjà termini qualsevol alternativa al gas rus comportarà “problemes de subministrament i, sobretot, tensions brutals en els preus”, amb els impactes recessius consegüents sobre el creixement econòmic i en els preus en forma d'inflació.

De la Xina en va descriure que, fins ara, s'havia “posat de perfil” i que el principal temor del país era que “les sancions l'acabin afectant”, perquè “a diferència de Rússia, la Xina sap que necessita Occident per avançar en el seu procés de creixement”, va dir l'exministre.

Sigui com vulgui, en el context determinat per la guerra a Ucraïna Piqué va urgir a “pensar com podem anar reconstruint una arquitectura de seguretat col·lectiva en el continent europeu comptant amb Rússia”.

La indústria com a palanca de recuperació

- Antoni Cañete, president de PIMEC
- Pere Navarro, delegat especial del Consorci de la Zona Franca
- Francisco Riberas, president executiu de Gestamp

Taula moderada per Rosa María Lleal, consellera delegada de Lleal

Rosa María Lleal va introduir la ponència posant al centre la indústria, un sector estratègic i necessari per al progrés de les nostres economies. El sector industrial hi va estar representat pels tres grans blocs que conformen el teixit empresarial: la gran empresa, representada per Gestamp; la petita i mitjana empresa, representada per PIMEC, i la iniciativa publicoprivada, representada pel Consorci de la Zona Franca. Lleal va destacar que la indústria ha afrontat nombroses crisis, com l'actual, situant la innovació i la reindustrialització com a factors clau.

Francisco Riberas, president de Gestamp, va ser el primer ponent a intervenir. Es va definir com un “ferm defensor del sector industrial. No es pot concebre que un país depengui només del sector de serveis”. En paraules de Riberas, “la indústria permet

Francisco Riberas, Pere Navarro, Rosa María Lleal i Antoni Cañete

una ocupació estable, de formació, de qualitat, i la innovació i la investigació hi són fonamentals”. És un sector molt enfocat a l’exportació, i com recorda, el 2008, després de la bombolla immobiliària, el sector industrial i de l’automòbil van aguantar l’economia, que era molt dependent de la construcció. Durant la recent crisi de la covid, el país també depenia molt del sector del turisme i la restauració, i la indústria ha tornat a sostenir l’economia. De l’anàlisi de Riberas se n’extreu que Espanya haurà de decidir en quins sectors aposta per reconfigurar el model econòmic, en el qual la indústria és i serà fonamental. Va puntualitzar sobretot que “Espanya no podrà entrar en un model econòmic de competència per cost, perquè no volem un model amb sous més baixos que els d’ara. Hem de buscar una indústria que, amb costos moderats, s’enfoqui més cap a la diferenciació i la innovació”.

El paper de les petites i mitjanes empreses

Seguidament, Antoni Cañete, president de PIMEC, va prendre la paraula en relació amb el paper que juguen les petites i mitjanes empreses en el sector industrial. En paraules de Cañete, “Catalunya i Espanya tenen un 99,8% d’empreses que són petites i mitjanes. Aporten el 75% de l’ocupació i més del 60% del PIB. A més, el 55% d’aportació que es fa a l’àmbit de la indústria el fan les pimes”. El canvi a la cadena de valor, i el que s’ha produït a la indústria, han provocat que les pimes adquireixin molt protagonisme, sobretot a causa de la subcontractació i de l’externalització de serveis. Cañete

va oferir dades molt rellevants, que mostren que el sector industrial aporta 86.000 euros per ocupació al PIB, mentre que el sector de serveis, 60.000 euros.

Per Cañete, els àmbits en què s'observen els problemes de les pimes són tres. Ens trobem en una situació conjuntural financera en què a les empreses hi ha hagut una gran pèrdua i reducció de beneficis. Per fer-hi front, hi ha tres escenaris que poden ajudar a produir el que Cañete anomena “tempesta perfecta”. En primer lloc, els problemes amb les renovacions dels ICO: hi ha pimes que no poden fer-hi front amb els nous canvis dels criteris de classificació. En segon lloc, va assenyalar la situació de les matèries primeres i els subministraments pels costos alts. Com a tercer aspecte, va centrar-se en l'energia, i va destacar que és un element de competitivitat fonamental per a les empreses. Finalment, va voler remarcar la gran importància del talent a la indústria: “El més important que ens hem de plantejar com a país és poder donar resposta a tots els canvis en els quals estem immersos. No pot ser que tinguem el sistema invertit, que tinguem demanda però no oferta”.

El reforç de la col·laboració publicoprivada

Posteriorment, Pere Navarro, responent a una pregunta de Rosa María Lleal, va explicar com s'impulsa la col·laboració publicoprivada al Consorci de la Zona Franca de Barcelona. Navarro també va voler destacar

el veritable motiu de la Reunió del Cercle d'Economia, que no és altre que, en un moment d'incertesa, generar un espai de llum i debat i de projecció cap al futur. També va voler manifestar el component europeista de tots els presents a les Jornades, i la importància de formar part d'una Unió que promou la pau, la prosperitat econòmica i la democràcia. “Europa ha apostat per sortir d'aquesta crisi; els fons europeus en són un exemple”, va puntualitzar.

L'aposta per la transformació del model econòmic europeu la condicionen tant la transició ecològica com la indústria 4.0, i és aquí que Navarro va fer èmfasi que “la gent té por de la mecanització i el desenvolupament d'aquesta nova indústria”. “Vivim en un moment d'incertesa i fa por perdre els llocs de treball a causa de l'automatització, la robotització i la digitalització. El Consorci ha apostat per aquesta nova indústria creant «La Catedral de la Indústria 4.0», el DFactory”, va destacar. En definitiva, som en un moment de canvis en què, en paraules de Navarro, “la indústria 4.0 és aquí, plena d'oportunitats, i el sector públic, lligat amb el privat, les ha d'explorar. Alhora, hem d'explorar el talent. Per això, a l'edifici de Correus posarem en contacte empreses i persones. Som una empresa pública, però amb barret d'explorador”.

Els reptes de la sostenibilitat a la indústria

Finalment, als ponents els van demanar per aspectes de sostenibilitat i descarbonització a la indústria.

Riberas va manifestar que “l’aposta per la indústria és totalment compatible amb la sostenibilitat. Ens hem adonat que el nostre model productiu i energètic ha de canviar; és un problema global, i hem de trobar la manera de liderar el món cap a un model industrial sostenible. Hem de produir aquí i no a fora, tenir autonomia estratègica”. Seguidament, Cañete va exposar que “els fons europeus són una gran oportunitat, però les pimes hi tenen menys facilitat d’accés. Necessitem canviar la normativa que ens dificulta fer aquesta transició”. Finalment, Navarro va comentar que “s’ha de fabricar més, millor i més a la vora. Nosaltres ho hem aconseguit gràcies a les aliances generades i la confiança establerta. També necessitem certesa, i el sector públic i el privat tenim l’objectiu comú conjunt de generar ocupació de qualitat. Per acabar, cal tenir en compte la creació, la retenció i l’atracció de talent”.

L’última intervenció va ser de Riberas, sobre el PERTE del cotxe elèctric i connectat. Va manifestar que “és una oportunitat que Espanya necessitava per ser líders en el futur de vehicles elèctrics. Hem d’anar més enllà. El projecte de SEAT comporta la implantació de la primera fàbrica de bateries a Espanya. Aquestes coses són les que sí que canvien el model industrial d’un país: tracten de desenvolupar indústria, però la indústria que volem fer al futur”.

Els reptes de l'economia espanyola I

- José Luis Bonet, president de la Cámara de España
- José Galíndez Zubiría, president del Círculo de Empresarios Vascos
- Manuel Pérez-Sala, president del Círculo de Empresarios
- Josep Sánchez Llibre, president de Foment del Treball

Taula moderada per Miguel Trias, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

Miguel Trias va introduir la ponència referint-se a la gran influència que té la guerra d’Ucraïna en l’àmbit mundial, europeu i nacional. La societat actual està submergida en una època d’incertesa, però els reptes de l’economia espanyola els determinen més factors, presents des de fa mesos, com la pujada dels preus de l’energia de l’últim trimestre de l’any passat. Així doncs, es tractaran temes com la recuperació de la crisi del coronavirus, l’increment de la productivitat, l’impuls del mercat laboral o la sostenibilitat dels comptes públics.

El primer a prendre la paraula va ser José Luis Bonet, que va esmentar les noves tendències que s’han imposat i a les quals ens hem d’adaptar: la sostenibilitat i

Manuel Pérez Sala, José Luis Bonet, Miguel Trias, Josep Sánchez Llibre i José Galíndez Zubiría

la digitalització. La conclusió a què Bonet arriba és que “Espanya està endarrerida en aquests àmbits”, però que “podem veure en la covid una oportunitat, i és que la Unió Europea ha estat a l’altura de la situació. Per a Espanya és una oportunitat històrica, perquè li donen els fons per fer la transformació necessària per adaptar-se. L’objectiu principal ha de ser transformar el teixit empresarial”. Bonet va destacar un dels principals factors característics de l’economia espanyola, i és que “el 99% del teixit empresarial espanyol són pimes; per tant, els fons els han d’arribar”. També va destacar el bon camí en què Espanya es troba, amb unes dades històriques d’ocupació i d’activació de l’economia.

Fer del País Basc i el seu teixit empresarial un territori competitiu

José Galíndez Zubiría, president del Cercle d’Empresaris Bascos, va esmentar-ne la funció: “Transmetre la funció social de les empreses”. Així doncs, en paraules de Galíndez, “només serem empreses competitives si estem en un territori competitiu. Treballem per fomentar les mesures perquè el territori en sigui. Per exemple, atracció de talent, capital, dinamisme social i d’idees perquè al País Basc les empreses puguin créixer”. Sobre les preocupacions del Cercle d’Empresaris Bascos, en va destacar el problema demogràfic, exemplificat amb una reducció de gairebé la meitat en matriculacions universitàries

durant el segle XXI. “El repte és fer del País Basc un territori atractiu per venir a estudiar i créixer”, va destacar.

Espanya i la necessitat de més protagonisme a Europa

Manuel Pérez-Sala va agafar el relleu i va manifestar la preocupació que els canvis globals dels últims anys poden abocar Espanya a una possible irrellevància. “A Espanya hi calen reformes estructurals per implementar els fons europeus, i malauradament, aquestes reformes no són les que el Govern fa. Han d’anar més enllà. Necessitem una altra reforma laboral per combatre els nivells d’atur; amb l’actual no s’aconseguirà. I l’altre aspecte són les pensions. A més, la reforma fiscal que se suposa que es farà tampoc no va en la direcció que el país necessita. Ens cal una harmonització fiscal amb Europa, sobretot amb l’impost de patrimoni”, va manifestar. Les reformes en l’àmbit de l’educació i en l’administració pública també van ser dos dels aspectes en què Pérez-Sala va centrar el seu parlament, com també en una política energètica i de defensa europees comunes.

El reclam empresarial cap a polítiques menys restrictives

Josep Sánchez Llibre, president de Foment del Treball, va ser l’últim ponent de la sessió. Va començar destacant la situació d’incertesa global i va demanar

més previsió a les administracions per afavorir el sector empresarial. “Els empresaris catalans continuarem defensant polítiques que vagin en la direcció de creixement de la ciutat de Barcelona. Estem a favor d’ampliar l’aeroport, de la mobilitat dels cotxes”, va destacar. L’ecosistema fiscal competitiu també va ser una de les seves demandes: va advocar per un canvi en les pràctiques fiscals de l’administració, que qualificava de devoradores. Sobretot, va destacar la lluita contra l’economia submergida: si s’aconseguís abaixar el 25% actual fins al 10%, segons un estudi de Foment, es podrien arribar a recaptar fins a 33.000 milions d’euros. Respecte a l’impost de patrimoni, va destacar que “s’ha d’eliminar, no harmonitzar, perquè és un impost confiscatori. El de successions i donacions sí que s’ha d’harmonitzar a la baixa, fet que ajudaria a rebaixar el conflicte entre comunitats autònomes”. El president de Foment del Treball va fer diverses consideracions sobre l’economia espanyola, com ara manifestar-se a favor de racionalitzar la despesa pública i deflactar l’IRPF “perquè la gent pugui recuperar la renda perduda per la inflació, per recuperar poder adquisitiu”.

La implementació dels fons europeus en l’economia espanyola

Com a cloenda, Trias va formular una pregunta en relació amb l’ús actual dels fons europeus. Segons Bonet, de moment és positiva. Comparteix les crítiques, però continua sent optimista per la confiança

en el teixit empresarial espanyol i la seva resiliència. A banda de les pautes de digitalització, sostenibilitat i formació, Bonet hi va afegir la d'internacionalització. José Galíndez va esmentar la bretxa entre les necessitats de les empreses i l'oferta que hi ha actualment entre l'empresa i la universitat.

Pérez-Sala va destacar que “els empresaris tenim l'obligació de generar riquesa i ocupació, i ens hem de comprometre amb la societat. Les administracions s'han d'encarregar de gestionar correctament els recursos escassos que aporten els ciutadans. Espanya té una pressió fiscal per sota de la mitjana europea, però amb un esforç fiscal molt superior. Tots hem d'aportar la nostra contribució perquè el nostre país no sigui irrellevant”.

Finalment, Sánchez Llibre va considerar oportú “arribar a una gran concertació social entre sindicats i empresaris, però també demanar al Govern que posi totes les normes legislatives perquè aquest pacte es pugui produir i augmentin productivitat i salaris”.

Era de canvis o... canvi d'era

- José María Álvarez-Pallete, president executiu de Telefónica
- José Ignacio Goirigolzarri, president de CaixaBank

Taula moderada per Maite Barrera, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

“Cap dels que estem aquí no ens hauríem imaginat que amb el pas dels anys ens trobaríem amb l'auge dels populismes, amb una fragmentació europea, amb un Brexit, amb una pandèmia, i, quan hauríem d'haver estat més units que mai, amb un conflicte armat a Europa”. Aquesta va ser la introducció de Maite Barrera, membre de la Junta Directiva del Cercle, per donar pas a un diàleg centrat en els nous reptes que afronta l'economia europea i en les perspectives de futur. Aquest context incert ple de canvis i avenços tecnològics el van tractar José María Álvarez-Pallete, president executiu de Telefónica, i José Ignacio Goirigolzarri, president de CaixaBank.

El nou paradigma europeu

Álvarez-Pallete va seguir el fil obert per la conductora del debat remarquant que els últims anys el món ha viscut una concatenació de “moments extraordinaris”, als quals ell va afegir “el sorgiment de la postveritat”.

Maite Barrera, José Ignacio Goirigolzarri i José María Álvarez-Pallete

Tot plegat es produeix, a més, en una època que, tal com va apuntar, “vivim la revolució tecnològica més gran de la història”. Alhora, va destacar que Europa no pot dependre “d’entorns que no comparteixen els nostres valors”.

Per la seva banda, Goirigolzarri va destacar que Europa dona la millor versió de si mateixa per contrarestar la invasió russa d’Ucraïna. Ara bé, va subratllar que “també té deures per fer”, com ara la governança, amb una acció comuna més gran dels estats membres de la Unió; una visió i gestió comunitària de les hisendes, i un reforçament de l’autonomia energètica, tecnològica i de seguretat. En el cas d’Espanya, el president de CaixaBank va considerar que ens trobem davant d’una “oportunitat única” per superar les vulnerabilitats de la nostra economia i emprendre un “procés de transformació” finançat per uns fons externs com són els europeus.

El poder de les dades

Álvarez-Pallete va assegurar que l’actual revolució tecnològica “ha creat un nou factor de producció, que són les dades”, el valor de les quals la població no coneix prou. Va subratllar que cada persona és propietària de les seves dades, que “no es poden expropiar sense contrapartida, i la contrapartida no pot ser un producte gratuït”, en una clara referència a certes plataformes digitals. De fet, el president

executiu de Telefónica va lamentar també que les xarxes socials es fan servir per viralitzar notícies falses, “de vegades de manera intencionada”, i que al món analògic hi ha drets per a la ciutadania que a la xarxa no hi són o no es respecten, com saber si parlem amb una persona o amb un *bot* o si consumim publicitat o no.

També va destacar que el poder d'un estat o d'una regió “queda determinat pel control dels fluxos de persones, de béns, diners i dades, i de les dependències que generen entre països”. Si això s'aplica al context digital, ens adonarem que “la tecnologia no només proporciona progrés, sinó que és una font de poder per a qui la controla, i aquest és un gran tema pendent a Europa”.

La regulació del sector financer

Goirigolzarri va explicar que el món financer ha viscut els últims anys l'entrada de nous actors, com són les empreses emergents i *fintech*, que legítimament volen trencar *l'statu quo* del sector. El president de CaixaBank va assegurar que aquesta competència li sembla molt positiva per als clients i per a la banca convencional mateixa, perquè l'obliga a “fer-se més forta per ser més competitiva”. Però alhora va reclamar que tots els actors facin servir unes mateixes regles del joc: l'arbitrarietat reguladora és una “llavor d'inestabilitat”. En síntesi, Goirigolzarri va lamentar

que “no tinguem una regulació per desenvolupar una mateixa activitat, amb independència de l'actor que la desenvolupa”.

El president de CaixaBank també va tractar el paper de la digitalització en els serveis que presten les empreses als seus clients. Centrant-se en el sector de les finances, va advertir que un dels reptes més grans és gestionar els “canals de distribució” per determinar quina part ha de ser digital i quina analògica. En qualsevol cas, va considerar que l'atenció al client sempre ha de ser “excel·lent i diferenciada” i va considerar imprescindible una perspectiva humanista i propera.

El progrés tecnològic

Durant el diàleg, Álvarez-Pallete també va ressaltar que la invasió d'Ucraïna “ja ha trencat definitivament el model més radical de globalització”, les primeres esquerdes del qual s'havien vist en el conflicte comercial entre la Xina i els EUA, en el Brexit o en la pandèmia. “S'ha palesat que les nostres economies són vulnerables i ens hem adonat que estan basades en un model de comerç mundial amb societats que no comparteixen els nostres valors”, va argumentar.

Malgrat les dificultats geopolítiques, els avenços tecnològics ofereixen moltes possibilitats de futur.

Així, el president executiu de Telefónica va celebrar que gràcies a la tecnologia a Espanya en cinc anys es puguin crear fins a 400.000 nous llocs de treball, si bé abans caldrà “capacitar la població per fer front a aquesta nova ocupació”. La transformació digital és “imparable i irreversible i té la capacitat de millorar les nostres vides i l’activitat de les empreses, i impulsar el progrés”. Té un potencial tan considerable, va argumentar, que permetria “augmentar el PIB entre 1,5 i 2,5 punts percentuals anuals fins al 2025”.

Acte de lliurament del premi José Manuel Lara, de la fundació del Cercle d'Economia, a l'ambició i el propòsit empresarial

L’acte va començar amb una intervenció de Javier Faus, que va remarcar la implicació i el lideratge del Cercle d’Economia en el procés de recuperació econòmica d’Espanya en un context amenaçador per la guerra a Europa. En el seu discurs, que va adreçar al rei Felip VI, va reclamar “acords, pactes i consensos” entre el món empresarial, els operadors polítics i les institucions per aconseguir un “esperit de col·laboració”.

Posteriorment, Faus va destacar la rellevància del Premi José Manuel Lara, de la Fundació Cercle d’Economia, a l’ambició i el propòsit empresarial, que en la tercera edició ja està consolidat i distingeix “l’esperit emprenedor d’aquest país”. Un esperit que en la seva època va exemplificar José Manuel Lara, un referent empresarial inspirador que Faus va recordar com “un home lliure” compromès “amb l’empresa i la societat”.

L’esdeveniment va continuar amb la projecció de tres vídeos dedicats als projectes d’emprenedoria reconeguts pel jurat d’enguany. Les empresàries distingides amb el Premi José Manuel Lara, Muriel Bourgeois

Felip VI i Javier Faus

Els patrocinadors i les autoritats reben Felip VI

(MiCuento), Mireia Trepal (Freshly Cosmetics) i Pilar Mateo (Inesfly), van pujar a l'escenari per rebre la corresponent distinció de mans del rei Felip VI; de Diana Morant, ministra de Ciència i Innovació del Govern d'Espanya; de Javier Faus, i de Pedro Fontana, president de la Fundació del Cercle d'Economia.

Les idees, la innovació i l'esperit emprenedor

Felip VI es va adreçar als assistents amb paraules d'agraïment per haver estat convidat a participar en la Reunió Anual del Cercle d'Economia, que permet “conèixer una mica més en profunditat les claus d'aquells temes que defineixen i condicionen l'actualitat i que, sens dubte, mereixen una reflexió pausada, un debat”. En aquest context, va aprofitar l'ocasió per abordar tres qüestions essencials: “Les idees, la innovació i l'esperit emprenedor”.

La cultura innovadora

Pel que fa a la innovació, el rei va destacar el paper cabdal que pot tenir la cultura “en el seu ampli sentit antropològic” i també el de les indústries culturals, que poden ajudar a transformar “el sector econòmic i contribuir a la competitivitat d'un país”. Innovar és, de fet, una tasca transversal que, en paraules de Felip VI, també du a terme el Cercle en la reunió anual: “Busca oportunitats i planteja solucions als

Fotografia institucional de Felip VI amb la resta d'autoritats i patrocinadors

Javier Faus, Mireia Trepà, Diana Morant, Muriel Bourgeois, Felip VI, Pedro Fontana i Pilar Mateo

reptes del nostre temps, que requereixen un extraordinari esforç i col·laboració de la nostra societat, en els àmbits públics i en els àmbits privats. Espanya no pot quedar enrere en aquesta matèria”.

“No ens podem relaxar”, va remarcar el monarca, i com a societat cal ser capaços de “posar el màxim d’energia, el màxim de voluntat i el màxim de consciència, empresarial i social, per tirar endavant i fins i tot aprofitar bé els avantatges que puguin generar el nostre talent, el nostre enginy, la nostra obertura i la nostra vitalitat social, que és tan solidària”.

Una societat emprenedora

Quan es va referir a l’esperit emprenedor, el rei destacar valor el Premi José Manuel Lara, amb el qual el Cercle “anima l’emprenedoria” i promou “iniciatives que contribuiran a modernitzar la nostra economia”. Alhora, va considerar bàsica “la formació i la promoció de referents, en un sentit ampli, no només o no estrictament empresarial” que siguin inspiradors per a la joventut, com també fa “la Fundació Princesa de Girona”.

El tram final del discurs de Felip VI es va adreçar a les tres empresàries premiades i va ressaltar que “aquest reconeixement va més enllà dels seus propis projectes, dels seus productes, dels seus serveis, de les seves investigacions; s’estén als valors i principis

essencials, que estan relacionats estretament amb la figura que va inspirar la creació d'aquests guardons –en al·lusió a Lara–, com són la motivació, la determinació, la iniciativa, la responsabilitat social corporativa..., la qual cosa sens dubte redunda en benefici dels vostres entorns més propers, però sobretot de la societat en general”.

Felip VI

Oscar Pierre, Marc Murtra, Jordi Gual, Beatriz González, Enric Asunción i Elisenda Bou

Innovació digital i empresa

- Enric Asunción, CEO de Wallbox
- Elisenda Bou, cofundadora de VilynX
- Beatriz González, sòcia fundadora de SEAYA Ventures
- Marc Murtra, president d'Indra
- Oscar Pierre, CEO i co-fundador de Glovo

Taula moderada per Jordi Gual, vicepresident del Cercle d'Economia

Com a preàmbul, el vicepresident del Cercle d'Economia, Jordi Gual, va reflexionar que la millor manera d'impulsar la productivitat de l'economia és innovant, amb “la generació de noves idees i empreses i l'ús i desplegament de noves tecnologies”, i va afegir a continuació que “les societats progressen quan les persones que innoven són ben acollides, guardonades i no els posen entrebancs”. Amb això va donar pas als cinc protagonistes de la sessió, “que al llarg dels darrers anys han liderat amb èxit projectes d'innovació”.

A l'hora de valorar el factor determinant d'èxit des de les seves respectives òptiques personals i professionals, la cofundadora de VilynX, Elisenda Bou, va esmentar la tríada “talent, innovació i ambició”; el CEO de Wallbox, Enric Asunción, va esmentar la

disrupció tecnològica com un “avantatge competitiu”; la sòcia fundadora de SEAYA Ventures, Beatriz González, va referir-se a la “confiança en el context dels qui en som fundadors i l’especialització en tendències i sectors que ens agraden”; el president d’Indra, Marc Murtra, va apostar per situar-se “un pas per davant de la corba tecnològica” i pel talent, que és “segurament l’element més complex ara mateix”, i el CEO i cofundador de Glovo, Oscar Pierre, va argumentar que la convicció de “guanyar escala” i la voluntat de “lideratge” a cada país on desenvolupen la seva activitat són fortaleeses que els han ajudat.

Sobre els obstacles principals, Bou va admetre que accedir al finançament era un repte –“és més evident a Europa que als Estats Units”– en el cas d’aquells projectes tecnològics i innovadors amb un retorn d’inversió no immediat, és a dir, a quatre o cinc anys vista. Des del *venture capital*, González va reconèixer que “les empreses tecnològiques necessiten molt temps per desenvolupar-se” i que, en conseqüència, “el risc que assumeixes ha de ser molt alt”.

El president d’Indra va remarcar les dificultats per establir, en particular en el si de grans organitzacions, “un entorn en què sigui possible prendre decisions arriscades i equivocar-se, i poder reconduir la situació tot seguit”; això és, la “gestió del risc” i la consegüent ràtio en termes de retorn.

Atracció i retenció de talent: el paper de la universitat i els centres acadèmics

Pierre va analitzar que la creació de *hubs* a Barcelona i a Madrid de grans tecnològiques nord-americanes, com és el cas d’Amazon, té efectes a curt termini en matèria de disponibilitat de talent, perquè les empreses “arriben i doblen salaris” a causa de la falta de perfils professionals digitals. Tanmateix, en la seva opinió, en el mitjà termini aquesta dinàmica serà positiva perquè contribuirà a alimentar l’ecosistema tecnològic local en conjunt. També va advertir que “les universitats no produeixen prou graduats d’aquest perfil al ritme que el mercat requereix”.

Murtra va coincidir amb Pierre en “l’escassetat de perfils tecnològics sènior a Barcelona” i va remarcar la “col·laboració” amb centres acadèmics de referència a Europa en el marc de projectes d’R+D+I específics.

La representant de Vilynx, Elisenda Bou, va evocar la col·laboració amb la universitat com una via vàlida, si més no des de la seva experiència personal, per captar talent “molt especialitzat”. I va advocar, de manera complementària, per anar a buscar *expats* nacionals que desenvolupin la tasca a l’estranger i vulguin tornar.

I les administracions públiques? Ajuden o entorpeixen la innovació?

Enric Asunción va lloar el compromís de les administracions, amb els fons Next Generation a Europa i altres iniciatives als Estats Units, en la seva aposta per la transició cap al vehicle elèctric. Beatriz González va demanar que el diàleg entre l'àmbit de les empreses emergents i els nous models tecnològics amb polítics i administracions sigui “més fluid”, perquè “de vegades ens falta interlocució”.

Pierre va criticar l'absència d'una “bona regulació” pel que fa als aspectes laborals vinculats a la flexibilitat i, des de la consciència de representar una empresa que també és al centre d'altres debats sensibles, com és el futur del comerç local, va opinar que els darrers anys aquest diàleg “va millorant”. I va argumentar que “si volem fer una aposta en clau de país per crear campions internacionals, hem de tenir present que competim amb empreses que en els països d'origen tenen una interlocució més bona amb les administracions públiques” que en regulen l'activitat.

Per la seva banda, el president d'Indra va afirmar que “perquè un país avanci tecnològicament necessita una inversió pública molt important”. “Hi ha d'haver col·laboració publicoprivada”, va sentenciar.

Crisi actual i repercussions socials

- Manuel Bretón, president de Càritas Espanya
- Anna Terrón, directora de la Fundació Internacional i per a Iberoamèrica d'Administració i Polítiques Públiques “FIIAPP”

Taula moderada per Xavier Vives, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

Xavier Vives, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia, va fer referència a l'“acumulació de cignes negres” en forma de crisis econòmiques que han caracteritzat el principi del segle XXI i que han impactat en “segments de la població, en regions vulnerables, amb un efecte molt important en la pobresa, en els joves i en la desigualtat i un agreujament de les bretxes digital i de gènere”. Una dinàmica sistèmica que “s'interrelaciona amb el procés de globalització i l'accés dels països emergents al mercat mundial” i que, a parer seu, “ha generat un malestar social i una polarització que les xarxes socials han acabat de reforçar”.

L'impuls del populisme –una tendència a què “els partits tradicionals no donen resposta”, va lamentar–, la reversió parcial de la globalització en detriment del comerç internacional, una inversió més gran en seguretat i defensa per sobre de l'eficiència econòmica, i la

Manuel Bretón, Xavier Vives i Anna Terrón

combinació de deute amb la perspectiva d'increment del tipus d'interès i l'encariment de preus de l'energia tindran com a principal efecte un creixement econòmic inferior: “Hi haurà menys recursos per a l'estat del benestar i per a les pensions”, va acabar de dibuixar el panorama. En el cas particular d'Espanya, va recordar que abans de la pandèmia encapçalava l'índex de pobresa infantil de la Unió Europea juntament amb Romania, una realitat que la resposta pública durant la crisi sanitària ha aconseguit atenuar.

Manuel Bretón, Xavier Vives i Anna Terrón
 Manuel Bretón, president de Càritas Espanya, després d'afirmar que per a Càritas era “tot un luxe” poder prendre part en la sessió, va començar la intervenció amb la idea que “tots ens hem tornat vulnerables” i coincidint en la referència de Vives a la “multitud de crisis consecutives”. Va remarcar la tasca feta per l'organització, amb 70 Càritas Diocesanes arreu de l'Estat, més de 6.000 “portes obertes” d'assistència a les persones i col·lectius més necessitats i milers de voluntaris que la fan possible. Una tasca, va destacar, que va més enllà de la que es du a terme diàriament per projectar-se en forma de “denúncia” de les injustícies davant les administracions.

A partir de les dades obtingudes en el darrer Informe Foessa (amb 37 indicadors de vulnerabilitat), Bretón

va explicar que “les crisis sempre afecten més els segments més vulnerables” i que “la distància entre els més rics i els més pobres no deixa de créixer”.

Anna Terrón, directora de FIIAPP, va fer un diagnòstic global de la situació basant-se en les bretxes “més grans que mai” de l'Amèrica Llatina, les “promeses incomplertes” acompanyades de violència en moltes regions del nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà i la “confrontació sagnant” a l'Est europeu entre dos models, “el nostre i l'autoritarisme”.

Amb voluntat d'aprofundir en l'anàlisi de la problemàtica vinculada a aquestes bretxes, Terrón va referir-se a la migració entesa com “el procés d'internacionalització d'aquella mà d'obra destinada a la fabricació de béns i serveis no deslocalitzables”. “Una existència de mà d'obra internacional que fa el seu valor tendeixi a zero”, va dir.

En opinió seva, la migració impacta de manera evident en les bretxes de gènere (“la gran majoria del primer migrant d'una família a Espanya és una dona”) i jovent (“hi ha un augment del grup dels més joves causat per la migració”). Va referir-se a la “trampa de la pobresa”, que acaba sotmetent els col·lectius vulnerables, i va assenyalar els riscos d'obviar un enfocament que necessàriament hauria de partir de l'existència de “problemes estructurals” com a explicació del fenomen i que, per contra,

recorre a una “visió identitària” que, per exemple, produeix “estrangerització de la pobresa” i, en darrer terme, un rebuig a la migració i el “trenca-ment del pacte social”.

Recursos públics i economia solidària

En un futur marcat per “restriccions pressupostàries vinculants”, en què “caldrà establir les prioritats” de despesa de les administracions públiques, segons que havia exposat Vives, Terrón va defensar una inversió que “torni a permetre una certa mobilitat social”: “si la bretxa educativa i la falta d'inclusió s'acarnissa en les noves generacions i en determinats joves, tindrem un problema molt greu”, va sentenciar.

Càritas va voler destacar la seva ambició per “desenvolupar l'economia solidària” en els àmbits del treball, l'empresa i el comerç just, i, en el marc de la guerra a Ucraïna, l’“ajuda enorme” al país gràcies al fort component internacional de l'entitat. De la secció espanyola, Bretón en va lloar que “és un model d'actuació per a moltes altres Càritas del món”.

El paper d'Europa per buscar una solució de futur

Fora de les fronteres espanyoles, Bretón va reclamar “més Europa”, és a dir, “reforçar la col·laboració i facilitar desenvolupaments conjunts o comunitaris”,

ahora que assegurava convençut que “Europa és la nostra solució”.

Al seu torn, Terrón va reivindicar que “Europa ha de defensar el nostre model; Europa és el futur”. Un model que va definir com “el pacte que ha funcionat durant un petit lapse entre el capitalisme i l’economia de mercat, la democràcia, l’estat de dret i l’estat social”, cosa que implica “ser capaç de gestionar els fluxos de refugiats” i “impulsar la cohesió i l’equitat”. En definitiva, “cal una política europea de migració per generar un espai comú de mobilitat interna de les persones vinculada al mercat laboral i al mercat únic”, va sentenciar.

Els reptes de l'economia espanyola II

– Nadia Calviño, vicepresidenta primera del Govern i ministra d’Assumptes Econòmics i Transformació Digital (online)

El president del Cercle d’Economia, Javier Faus, en la benvinguda a la vicepresidenta primera del Govern, Nadia Calviño, va tractar aspectes fonamentals en la política econòmica actual del Govern, com són el projecte de llei d’empreses emergents, aprovat al final de l’any passat, i el tractament de la inflació, que té repercussió en els preus de l’energia i en el poder adquisitiu de la societat espanyola.

Calviño va començar recordant el que va comentar durant la Reunió de l’any passat en relació amb el canvi de tendència econòmica a causa de la vacunació i al fet que les institucions europees aprovessin el pla de recuperació. Tot i les bones perspectives descrites per la ministra, va afegir que “no esperàvem tenir un volcà en erupció i una guerra”. Així doncs, va repassar algunes de les mesures clau impulsades pel Govern per pal·liar els efectes de la pandèmia, que com bé destaca ha marcat la política econòmica d’aquests dos anys. En conseqüència, el Govern central ha emès aproximadament un deute públic de 140.000 milions d’euros, però que ja s’ha començat a absorbir.

Nadia Calviño

La recuperació de l'economia espanyola

“La resposta que s’ha donat a la crisi pandèmica ha estat molt diferent de la de les crisis anteriors”, va destacar Calviño, i va afegir que aquest factor és clau per entendre la ràpida recuperació, i respon a la pregunta “d’on venim”. Concretament, la recuperació s’observa en tres indicadors clau: les dades d’inversió, que recuperen dades del 2021, amb una previsió de creixement superior al 10%; les dades d’ocupació, amb més de 20 milions de ciutadans afiliats a la Seguretat Social i creació d’ocupació de qualitat en sectors innovadors com informàtica i ciència, juntament amb 1,8 milions de contractes indefinits des de l’aprovació de la reforma laboral; i, com a últim indicador clau, va esmentar la recaptació fiscal, en què més d’un 80% de l’augment d’aquest indicador es deu a la reactivació econòmica i la creació de llocs de treball, i és un element positiu en relació amb la sostenibilitat fiscal. “Tot això no s’entén sense la resposta europea a la crisi, que ens va permetre protegir l’economia, i la resposta a mitjà-llarg termini, que és el pla de recuperació. Gràcies a això tenim perspectives de modernització i creixement del país mai vistes”.

L’economia espanyola, cap a una nova direcció

“Cap a on anem? Arran de la guerra d’Ucraïna, que provoca disrupcions a les cadenes de valor i de

subministrament, el Govern actua amb la màxima prudència amb responsabilitat fiscal, justícia social i reformes estructurals”, va destacar. La previsió és que Espanya tingui una taxa de creixement superior al 4% en el període 2021-2023, per sobre de la mitjana europea. El problema, segons Calviño, rau en la dependència de la guerra d’Ucraïna, en l’evolució dels preus de l’energia, la recuperació del turisme i el desplegament del pla de recuperació, que és un vector fonamental per a la transformació estratègica i estructural de l’economia. Tot i això, la vicepresidenta va comentar la previsió del deteriorament de la balança de pagaments, amb una contribució inferior al creixement econòmic, però que de moment no s’ha observat durant el primer trimestre de l’any. “Gràcies a la fortalesa de l’economia i del mercat laboral, anem complint els compromisos de consolidació fiscal”. El pla de recuperació és un fenomen clau, perquè no només parlem d’inversions, sinó de reformes estructurals per tenir patrons de creixement més sostenibles amb vista al futur.

La transició cap a un model energètic sostenible

Seguidament, la vicepresidenta va palesar que la guerra ha exemplificat la gran dependència actual dels combustibles fòssils i que les mesures adoptades no són per aconseguir un canvi estructural. “La guerra ha posat de manifest la urgència d’avançar en la transició cap a un model energètic sostenible i

autosuficient i reforçar l’autonomia estratègica tecnològica, l’agroalimentària i la ciberseguretat”, va afegir. També va voler destacar la importància del paper de les comunitats autònomes en l’execució de les inversions, amb més 13.000 milions d’euros en transferències. Concretament, a Catalunya, 1.900 milions d’euros, la segona comunitat amb més fons rebuts i una de les que té més participació en les convocatòries dels PERTE i plans complementaris de ciència.

Diàlegs empresa

- Juanjo Cano, president de KPMG
- Antonio Garamendi, president de la CEOE
- Tobías Martínez, CEO de Cellnex
- Francisco Reynés, president de Naturgy

Taula moderada per Carmina Ganyet, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

Carmina Ganyet, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia, va fer referència als “desafiaments enormes i accelerats” que apunten a incerteses en geopolítica, energia i seguretat i que s’afegeixen a les preocupacions que, en empreses i consells d’administració, fins ara es projectaven sobre aspectes vinculats a la competitivitat, el creixement i la generació d’ocupació. També es va referir a una “certa nuesa en matèria energètica” d’Europa –amb efectes encara per concretar en l’estabilitat de preus i la garantia de subministrament– abans de donar pas a la sessió.

El president de Naturgy, Francisco Reynés, va criticar que el debat públic sobre l’energia “es basa massa en opinions i poc en dades” i va remarcar que “hem de transformar cada cop més energia perquè el consum augmenta. I cal garantir l’energia”. Va reflexionar que pel que fa a la garantia de subministrament i en el context europeu, “cada país adopta les

Tobías Martínez, Antonio Garamendi, Carmina Ganyet, Francisco Reynés i Juanjo Cano

seves decisions des d'una perspectiva diferent", cosa que genera una "asincronia entre els enfocaments". Amb uns objectius de descarbonització que va qualificar de "molt ambiciosos, si bé cada país parteix de posicions molt diferenciades", va argumentar que "els costos energètics estan sotmesos a volatilitat pel conflicte a Ucraïna, però l'encariment és previ a la guerra i va començar després de l'estiu del 2021".

Des de la premissa que "caldrà energia a llarg termini i serà necessària de diverses maneres", Reynés va lamentar que "ningú no qüestiona la necessitat de l'energia elèctrica, mentre que sí que es qüestiona el paper del gas", i va afegir tot seguit que "hi ha moltes indústries que tenen un procés productiu que l'electricitat per si sola no pot garantir" i que, en els seus usos per generar electricitat, "el gas ens salva de les valls de la generació renovable, que és intermitent". Per acabar, va reivindicar "més ambició en la generació de gas renovable" i va pronosticar que "d'acord amb el que descompten els mercats, el cost de l'energia durant els anys vinents no retornarà al preu d'abans d'encarir-se".

El punt de vista dels empresaris: estabilitat jurídica, planificació i unitat

El president de la CEOE, Antonio Garamendi, va advocar per la "necessària planificació", en el sentit d'adoptar un "pla estratègic" respecte del mix energètic. Des d'una òptica més general, va reclamar "seguretat

jurídica, estabilitat reguladora i qualitat de la norma" per crear un entorn favorable a les inversions empresarials. Va mostrar-se amoïnada per la inflació –"que a Espanya ja era d'un 6,5% el desembre del 2021, abans de la invasió russa", va voler puntualitzar– i va reflexionar que el conjunt d'administracions públiques "podrien estalviar uns 60.000 milions d'euros amb una gestió més eficient", cosa que hauria d'anar acompanyada de "rigor pressupostari i ortodòxia econòmica" per eixugar el dèficit públic. En el diàleg social, va recordar que "hem assolit quinze acords molt importants", però que "no podem acceptar que els salaris es lliguin a la inflació", una posició que va justificar per evitar els efectes de segona ronda en els preus. El país necessita que parlem de "competitivitat, de productivitat, de formació i d'innovació", i sobretot és un moment que reclama unitat, tant a Espanya com al si de la Unió Europea, va remarcar.

També va fer un clam per la indústria i va expressar el seu desig que l'aportació industrial al PIB espanyol se situï en el 20%, i no en el 15,5% actual. Va argumentar-ho amb el fet que "més enllà de l'efecte tractor, en territoris amb un PIB industrial superior al 20%, l'atur previ a l'emergència de la pandèmia vírica era inferior al 10%". Garamendi va remarcar el "paper clau" de la formació professional dual, en un àmbit que implica els sectors educatiu, les empreses i les administracions públiques.

Invertir o no invertir? Créixer en un context d'incertesa

“És difícil mirar cap al futur pensant que simplement projectarem el passat”, va apuntar el CEO de Cellnex, Tobías Martínez, amb “massa variables que han canviat de manera molt accelerada”. En un sector “tan important” com el de les infraestructures de les telecomunicacions, va dir que l'estratègia de creixement inorgànic adoptada per l'empresa no s'havia modificat essencialment, si bé sí que l'havien condicionada factors de caràcter geopolític i havia quedat sotmesa a “ritmes diferents” dels previstos.

En opinió seva, en termes europeus cal abordar l'actual situació des de la unitat: “No hi ha una solució des d'un punt de vista individual de cada país”. Va advocar per una “estratègia pròpia” compatible amb el “manteniment d'equilibris” que garanteixin “l'estabilitat jurídica, política i econòmica” que faci possible el “desenvolupament d'infraestructures i inversions que requereixen temps” en l'execució i desplegament. “Sense estabilitat i sense predicibilitat no hi ha inversió”.

Sobre el 5G, Martínez va defensar que “Europa ha d'apostar-hi perquè a l'est i a l'oest ja han recorregut molt de camí”, i en depèn la “capacitat competitiva”. Ho va justificar amb l'argument que la nova tecnologia implica un “canvi radical” en relació amb el 4G,

en la mesura que “té una aplicació molt important sobre la indústria” (amb incidència sobre la productivitat), però també pels beneficis en “cohesió territorial i social”: “les ciutats són cada cop menys sostenibles perquè són cada vegada més grans”, i, per tant, “les telecomunicacions poden contribuir a vertebrar el territori oferint oportunitats a les persones en matèria laboral i educativa”.

Mar de liquiditat en els mercats: oportunitats amb dosis de prudència... i talent

El president de KPMG, Juanjo Cano, va contraposar els “anys d'incertesa i volatilitat constants” amb un llarg termini que va marcat per la “transformació digital i sostenible”, en què ha de tenir un “paper clau” el talent com a “factor mitigador” de la incertesa. Es va referir a dos indicadors que denoten l'estat general de l'activitat econòmica al país –“un índex de rotació alt dels treballadors en el si de les empreses i un nivell d'activitat elevat en l'àmbit de M&A, amb interès inversor internacional”–, tot i que va reconèixer una “perspectiva més negativa” que, amb caràcter incipient, comença a impregnar la visió dels empresaris, que encara era compatible amb la idea de “continuar facturant i invertint més”. En un context general de “percepció de més risc, però alhora d'existència d'una gran liquiditat” i situat en el terreny del *private equity* i les oportunitats inversores, Cano va indicar que seran més rellevants que

mai “la generació de valor, l’eficiència operativa i l’estructura de capital”.

El president de KPMG va considerar fonamental “el suport de l’empresa i el suport a l’empresa” en el que fa referència al talent. Va fer notar la problemàtica que comporta la “distància” entre les necessitats de les empreses i la disponibilitat de capacitats dels estudiants –“com que les empreses sabem quins són els perfils necessaris en cada moment, hauríem d’influir més en l’educació en els àmbits respectius”, va assumir- i va justificar el suport reclamat des de la seva convicció d’una “tasca social d’empreses i empresaris que és fora de tot dubte”. Cano va admetre la “preocupació per l’atracció del talent, però sobretot per retenir-lo”, davant la qual cosa va apostar per la “comunicació bidireccional” i la flexibilitat amb l’objectiu d’acostar-se a les necessitats i valors de les noves generacions que s’incorporen al mercat laboral.

6 de maig

La cruïlla catalana. Economia i política per a temps incerts

– Jaume Giró, conseller d’Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya

Sessió presidida per Javier Faus, president del Cercle d’Economia

La gestió dels fons europeus

“El Govern d’Espanya ha de confiar urgentment en Catalunya. És molt difícil fer política amb aquesta ineficiència i aquest centralisme”. Aquest va ser el missatge central que va transmetre la conferència del conseller d’Economia i Hisenda, Jaume Giró. Segons el punt de vista del ponent, que va recordar als assistents que abans d’entrar en política havia desenvolupat una llarga trajectòria en el sector privat, la seva demanda no és partidista ni sobiranista. Es tracta d’una qüestió de justícia i d’eficiència.

Entrant en matèria, el conseller va remarcar el bon funcionament del sistema federal alemany comparat

Jaume Giró

amb la situació de Catalunya respecte d'Espanya, que a parer seu és molt millorable. Així, va denunciar un “dèficit d'inversions” i va advertir de “l'efecte pervers de la hipercapitalitat de Madrid”. A més, en el cas concret del repartiment dels fons europeus Next Generation, Giró va lamentar que “Catalunya només rebés el 7,8%” del total durant l'any 2021 i que no participi prou a l'hora de gestionar-los. Per aquest motiu va considerar que la tasca del Govern espanyol “no és òptima perquè l'Estat no hi aplica el principi de subsidiarietat”.

“Els riscos d'entrar en una espiral de burocràcia i d'allunyament dels projectes de les necessitats autèntiques del país són evidents”, va lamentar Giró, en una nova referència als fons europeus. Així, va considerar que si l'Estat no confia en Catalunya, “es pot perdre l'oportunitat que comporten aquests recursos, impulsats per fomentar la recuperació postpandèmia i un canvi de model”.

Nous reptes per al futur de l'economia catalana

En la segona part del discurs, Giró va marcar tres eixos de futur per a l'economia catalana: primer de tot, “un model energètic amb innovació”; en segon lloc, la recerca, i, per acabar, la centralitat de l'empresa. Sobre aquest últim punt, que té un pes molt rellevant en un context com el de la Reunió Anual del Cercle, va ressaltar que “les empreses estan cridades a tenir un paper cabdal a l'hora de fer front als reptes que tenim al davant” i que, per aconseguir-ho, el Govern català

haurà de prendre “les decisions que calgui” per fomentar aquest marc favorable.

En referència al primer dels tres eixos, Giró va exposar que “l’energia és la pedra angular de l’economia, però sabem que el model de creixement actual no és sostenible. A Catalunya no hem fet els deures en transició energètica i ha de ser urgent. Com més l’endarrerim, més la patirem”, va emfasitzar.

Pel que fa al tercer eix, va deixar clar que “la recerca i la innovació seran centrals en la dècada vinent”. Va recordar que diversos dels països més pròspers no disposen de grans recursos naturals, perquè tenen un recurs més intangible: el talent. Per aquest motiu, el conseller va proposar que treballem des de tots els àmbits “per convertir el talent en la indústria principal de Catalunya”.

Per acabar l’exposició, Giró va advertir que “som en una cruïlla històrica i des de la política haurem de gestionar la por de la gent”. A més, ara més que mai, també caldrà “parar l’orella als qui callen. Només d’aquesta manera la política estarà en condicions de respondre al bé general”.

La insistència en l’impost de patrimoni

Després del seu discurs, i amb la presència de Javier Faus a l’escenari, el conseller d’Economia va respondre a preguntes dels socis del Cercle d’Economia. En

relació amb el controvertit impost de patrimoni, Giró va defensar que “l’excepció no és Catalunya, sinó Madrid”, perquè la resta de comunitats autònomes sí que en tenen, incloses les que disposen d’un règim foral. El conseller, que va reconèixer que aquesta taxa és “una anomalia” a Europa, va assegurar que estaria encantat d’eliminar-la si la situació econòmica ho permetés en el futur. Ara bé, també va recalcar que països com el Regne Unit, França o Itàlia tenen impostos equivalents que aquí no s’apliquen. D’altra banda, Giró va assegurar que el PIB de Catalunya no ha reulat en termes globals els últims anys, per més que sectors crítics amb el procés sobiranista hagin insistit en aquesta idea. Sí que va indicar, en qualsevol cas, que cal apujar el PIB *per capita* per esquivar “grans desigualtats”.

Alberto Núñez Feijóo i Javier Faus

Els reptes de l'economia espanyola III

– Alberto Núñez Feijóo, president del Partido Popular i de la Xunta de Galicia

Sessió presidida per Javier Faus, president del Cercle d'Economia

Les autonomies i la inestabilitat a Catalunya

Alberto Núñez Feijóo, recentment elegit president del PP, va aprofitar la seva intervenció al Cercle d'Economia per reivindicar-se a Catalunya com el líder estable que Espanya necessita. “L'economia i la política són dues cares d'un desig que compartim: l'estabilitat; i ara tenim inestabilitat política i inestabilitat econòmica cada cop amb més virulència”, va assegurar. Amb d'aquest context difícil, Feijóo creu que “a Espanya hi regna el conflicte i les tensions partidistes es perceben al Govern”.

“Moltes de les solucions dels problemes territorials ja són a la Constitució. L'Espanya de les autonomies és un punt de trobada feliç que es va forjar en una fórmula que és plenament vigent perquè pot preservar la identitat dels territoris”, va reivindicar. En aquest sentit, va apuntar que la política hauria de fer un ús correcte de la terminologia, perquè, seguint el que

indica la Constitució, les autonomies “són Estat”, i va trobar erroni fer referència a l'Estat espanyol com si els governs autonòmics no en formessin part.

Seguint el seu argumentari, Feijóo va apuntar que les autonomies “no es poden contraposar al conjunt de la nació espanyola, perquè en formen part i la vertebrèn”. En aquest sentit, va lamentar el dany que, segons la seva opinió, ha causat a Catalunya tot el que s'ha viscut des del 2017. “Per a Catalunya, el procés ha estat un pèssim negoci: s'ha governat contra els interessos dels ciutadans per la persecució d'un objectiu que és impossible”, va afegir davant dels empresaris catalans. I a l'audiència del Cercle li va dir que “Catalunya ha de recuperar el seu lideratge perquè caminar sol només porta a un atzucac perillós”.

Així, el líder del PP va reivindicar la Catalunya d'altres èpoques, va fer bandera de “l'esperit olímpic” de la Barcelona del 1992 i va reclamar el retorn del “soft power”, d'aquells lideratges empàtics que despertaven suports al conjunt d'Espanya: “La força d'una nacionalitat com la catalana rau en l'admiració i la simpatia que suscita fora de Catalunya”, va resumir.

Economia estatal i propostes

En matèria econòmica, el líder del PP va criticar el Govern central per no haver incorporat les seves propostes al pla anticrisi aprovat recentment. En

primer lloc, va abordar el problema de la inflació i va recordar que ja n'hi havia abans de l'esclat de la guerra d'Ucraïna. “Ara es diu que tot ja està controlat perquè ha baixat del 9,8% al 8,4%”, va ironitzar. Això li va servir de base per a l'argument següent: el Govern central “no és rigorós en l'anàlisi de la situació, com ho demostra l'increment en 200.000 milions en el deute públic o la correcció de les previsions de creixement d'aquest any per a Espanya, del 7% al 4,3%”, fet que el va portar a preguntar-se quin sentit tenen els pressupostos generals per a l'Estat del 2022 si no s'ajusten a les xifres reals.

En el terreny de les propostes, va tornar a demanar que es reduïxi la despesa pública improductiva “per una qüestió de pudor, perquè els ciutadans no se sentin insultats”. També va demanar la deflactació de la tarifa de l'IRPF, especialment per a les rendes baixes, fet que no es produeix des del 2008 i que ara, amb la inflació tan alta, considera molt més urgent. Per acabar, va insistir que “l'IVA baixi a l'energia elèctrica i al gas al 5% com a mecanisme d'ajuda a les famílies i a les empreses, i també per controlar la inflació general”.

Reconstrucció de partit i retorn al centre

El líder de l'oposició es va presentar al Cercle com un polític constructiu, amb capacitat de diàleg i voluntat d'assolir majories sòlides a Espanya des de

la humilitat i l'experiència adquirida com a president de la Xunta de Galícia: “No vinc a prejutjar res, vinc a aprendre, a estudiar i a comportar-me com un ciutadà que respecta tothom”, va assegurar. En el seu argumentari va voler remarcar subtilment les diferències entre el PP i Vox, un partit al qual va ubicar dins del corrent del neocentralisme.

Quan Javier Faus li va demanar, al final de la conferència, explícitament sobre Vox, Feijóo va remarcar que “és una escissió del centredreta espanyol, i les escissions em molesten”, perquè considera que compliquen la governabilitat per als populars. En aquest sentit, va ressaltar que el PP té tres trets distintius respecte de la formació de Santiago Abascal: “Som europeistes, som autonomistes i som un partit de gestors”, va emfasitzar. Finalment, va apuntar que “volem tornar a atreure els votants. Com més dividit estigui el centredreta, més governs com l'actual hi haurà. El meu objectiu és presentar alternatives i necessitem més que mai reformes i estabilitat política”.

Talent femení a la IV revolució industrial

- Manuel Falcó, codirector global de banca d'inversió Citi
- Therese Jamaa, vicepresidenta d'Huawei España
- Raquel Sánchez, ministra de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana
- Anna Schlegel, vicepresidenta de Procore Technologies

Taula moderada per Camino Quiroga, membre de la Junta Directiva del Cercle d'Economia

El debat recurrent sobre l'absència de dones en el món tecnològic va arribar al Cercle d'Economia. Camino Quiroga, membre de la Junta de l'entitat, va intercanviar opinions al voltant del talent femení amb una representant pública, Raquel Sánchez (ministra de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana), i tres representants del sector privat: Anna Schlegel (vicepresidenta de Procore Technologies), Therese Jamaa (vicepresidenta de Huawei Espanya) i Manuel Falcó (codirector global de la banca d'inversió Citi), que va parlar del lideratge de la CEO de la seva companyia, Jane Fraser, la primera dona a tenir aquest càrrec en un gran banc de Wall Street.

Therese Jamaa, Raquel Sánchez, Camino Quiroga, Manuel Falcó i Anna Schlegel

El pas endavant de les dones

La revolució industrial que comporta la digitalització fa imprescindible que la dona hi tingui un paper rellevant. “Hem d’acostar les carreres tecnològiques a les nenes. Les dones no en podem quedar fora”, va reclamar Therese Jamaa. Alhora, la directora de Huawei Espanya va lamentar que hi hagi “molt poques dones” qualificades professionalment per cobrir els perfils tecnològics que reclama el mercat. En aquest sentit, va animar les dones a “aprofitar les oportunitats” que es presenten i va recordar que “no hi ha límits per a les dones” al sector digital.

En la mateixa línia, Anna Schlegel va demanar que les dones mostrin la seva fortalesa, que “aixequin la mà” a les reunions i que no tinguin por d’assumir responsabilitats en el sector tecnològic. “Les fades no baixen del cel; han de ser les dones les que diguin que ho poden fer”, va argumentar la vicepresidenta de Procore Technologies. Ara bé, Schlegel també va reclamar als alts executius masculins que convidin les dones a les reunions rellevants i a les preses de decisió de les empreses per incorporar-ne el punt de vista. És bàsic, en paraules de la ponent, que “encarreguin projectes a les dones, que les posin en equips de treball”. Aquest augment de responsabilitat executiva femenina és particularment necessari en entorns com els de Silicon Valley, que “és on es planifica la tecnologia i elaborem els productes” que

arriben a tot el món. Actualment, va explicar, la presència de la dona es redueix molt en els equips d'empreses d'alta tecnologia que “dissenyen el producte, el codifiquen i fan servir la intel·ligència artificial”. En aquest àmbit de Silicon Valley, “el 85% són homes”.

Lideratge femení i diversitat

En la seva intervenció, Raquel Sánchez va defensar que les polítiques feministes, que intenten construir una societat “més democràtica i igualitària”, tenen un impacte molt positiu en la societat, a més de comportar avenços en drets i llibertats. La ministra de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana del Govern d'Espanya va recalcar que “cal reforçar les infraestructures per fer possibles canvis de lideratge, cal aconseguir que la visió femenina s'incorpori al món empresarial”. Segons Sánchez, “les dones aportem una sèrie de valors al lideratge, com ara l'empatia. Però també la força per superar adversitats, com ho demostren les mares. En una societat tan volàtil i ràpida com l'actual, la seguretat i la fortalesa són valors fonamentals que les dones hem sabut exercir. El lideratge femení sempre hi ha estat i ara reclamem el nostre dret.” Per exemplificar la seva tesi, la ministra va destacar que entre les empreses que cotitzen a borsa, les que compten amb dones “obtenen millors resultats”.

En una línia semblant a la de la ministra, Manuel Falcó va assegurar que “la inclusió és imparable” i que “qualsevol empresa que vulgui tenir el millor talent necessita diversitat, tant de gènere, com de religió o sexualitat”. A més, va destacar que algunes eines com “la mentoria, el *training* o la flexibilitat són clau per a les dones” i les ajuden a assumir més càrrecs d'alta responsabilitat a les empreses. En referència a la diversitat, Schlegel va apuntar que “els algorismes encara els creen principalment homes”, però que les empreses tecnològiques cada cop fan més estudis per adaptar els seus productes a punts de vista diferents. Així, s'eliminen paraules ofensives dels continguts “si no s'ajusten a l'ètica o la diversitat”.

El context geopolític de l'economia mundial: de la cimera de l'OTAN a la presidència espanyola de la UE

– José Manuel Albares, ministre d'Afers Exteriors,
Unió Europea i Cooperació

Sessió presentada per Marc Puig, vicepresident del Cercle d'Economia

El vicepresident del Cercle d'Economia, Marc Puig, va ser l'encarregat d'encetar la sessió, amb José Manuel Albares, ministre d'Afers Estrangers, Unió Europea i Cooperació, com a ponent. Concretament, el ministre va referir-se a la “unitat entre el món públic i el privat, entre el govern i els actors econòmics, entre Europa i els seus aliats transatlàntics”. “L'ordre europeu i mundial es va transformant i entrem en una nova era, que comencem a albirar. Són temps en què conflueixen els aspectes econòmics, la seguretat, la relació entre estats de la Unió Europea i la relació futura d'Europa amb Rússia, que no tornarà mai a ser igual. Es va forjant el nou marc europeu internacional”, va destacar. La societat actual ja vivia un canvi del model econòmic i social marcat per la revolució digital i l'emergència climàtica, però ara s'hi afegeix una crisi política i de seguretat, que, en paraules del ministre, és “una crisi que desafia els pilars de construcció europea, de la pau, de la democràcia, de la

José Manuel Albares

diversitat, de tot el que ha estat la base de la nostra prosperitat durant dècades”. La guerra actual a Ucraïna, per al ministre, és un conflicte entre la prosperitat que representa la Unió o tornar a una època de murs.

A més, amb un discurs europeïsta, va voler transmetre la garantia de seguretat dins les fronteres europees, i que a fora hi ha amenaces veritablement autoritàries que representen un gran perill per a la democràcia liberal. “A Ucraïna no només estan en joc la integritat territorial i la sobirania, que ja seria prou, sinó dos models: el model nacionalista autoritari, que representa Vladimir Putin, i el model de democràcia, d'estat de dret, de pluralitat i diversitat de la Unió Europea”. Tot i que va posar la mirada a l'exterior de les fronteres europees, el ministre també va esmentar que dins la Unió ja hi tenim l'amenaça de forces d'extrema dreta que abracen la concepció nacionalista i autoritària de Putin. En conseqüència, “el repte és doble, dintre i fora d'Europa”, va afegir.

L'ús polític del subministrament de gas o petroli per alterar la sobirania d'un país, l'incompliment de les normes multilaterals, l'ús unilateral d'instruments comercials, la dependència energètica i el desenvolupament de la tecnologia són reptes als quals Europa ha de fer front per progressar. “És per això que s'ha de compatibilitzar el progrés econòmic amb regular-ne el contingut. Hi ha canvis en els riscos i noves amenaces; aquest és el moment històric en què ens

trobem. En la situació actual és la geopolítica que condueix l'economia” va destacar.

Els països europeus tenen la necessitat d'enfortir els instruments de resposta, per la qual cosa s'ha de conquerir l'autonomia estratègica. “Europa ha de guanyar pes econòmic i polític assumint més responsabilitat en l'àmbit de la defensa” va advocar Albares. També va esmentar la necessitat de reduir les dependències europees basant-se en els objectius de desenvolupament sostenible. Per això, hi ha tres tasques imprescindibles: augmentar la inversió en la indústria de defensa; reduir la dependència energètica, amb un replantejament de les relacions energètiques, i construir una base econòmica més sòlida, que redueixi les dependències estratègiques i construeixi un mercat únic més fort i avançat, solidari, just i respectuós amb el medi ambient.

De totes les dependències estratègiques, l'energètica és la més important, va comentar. Així, doncs, el ministre va incidir en aspectes com la transició energètica europea per contrarestar la crisi derivada de la inflació dels preus de l'energia, però va remarcar que també serà necessari pal·liar els efectes negatius o desajustaments derivats d'aquesta transició. També va esmentar l'adopció de nous instruments per alliberar-nos de les coaccions externes: “L'instrument que necessitem és un instrument europeu, d'unitat, de resposta automàtica”. El ministre també va esmentar

la importància de les sancions econòmiques establertes a Europa, gràcies a la interdependència dels estats membres, i que impossibiliten en certa manera que Rússia pugui mantenir els esforços de finançament de la guerra. Per aconseguir-ho, Europa necessita més independència econòmica, tenir més veu i ser més protagonista, sobretot industrialment.

En relació amb fites importants, el ministre va destacar la pròxima cimera de l'OTAN, a Madrid, on es decidirà el full de ruta estratègic, i el relleu per a Espanya de la presidència del Consell de la Unió Europea al segon semestre del 2023. “A poc a poc, la Unió Europea es va convertint en una Unió més geopolítica, i no només econòmica, igual que el món en què vivim. Hem de ser capaços d’articular el poder polític per afrontar reptes com la desglobalització o la independència tecnològica, i per això hem de garantir la nostra pròpia autonomia ” va aclarir.

Sessió de cloenda i lliurament del II Premi Cercle d'Economia a la construcció Europea

- Ursula von der Leyen, presidenta de la Comissió Europea
- Pedro Sánchez, president del Govern

Sessió presidida per Javier Faus, president del Cercle d'Economia

L'ADN de la UE

La politòloga i experta en relacions internacionals Nathalie Tocci va començar la sessió de clausura de la Reunió Anual amb un emotiu discurs de lloança a Ursula von der Leyen, la guanyadora del II Premi Cercle d'Economia a la Construcció Europea. En paraules de Tocci, la presidenta de la Comissió Europea ha demostrat en el càrrec, que va assumir el desembre del 2019, un gran lideratge en dues crisis consecutives: la pandèmia i la guerra d'Ucraïna. Així, per a la politòloga, el talent negociador de von der Leyen ha permès que la Unió Europea “recuperi el seu ADN” amb la unitat de tots els estats membres davant les dificultats i amb decisions valentes, com imposar sancions a Rússia. Tocci també va remarcar el “lideratge femení” de la primera presidenta de la història

Pere Aragonès, Pedro Sánchez i Javier Faus donant la benvinguda a Ursula von der Leyen

Pere Aragonès, Ursula von der Leyen, Pedro Sánchez i Javier Faus

de la Comissió, i en va ressaltar alguns dels trets distintius, com són la capacitat d'escoltar i l'empatia.

Javier Faus va intervenir després explicant a von der Leyen la trajectòria històrica del Cercle d'Economia, una institució que d'ençà que es va fundar ha estat defensora de la “democràcia liberal, l'economia social de mercat, la modernitat i l'obertura i la integració europees”. El president del Cercle es va adreçar a continuació a Pedro Sánchez demanant-li unitat davant d'un escenari internacional amenaçador, en el qual “les democràcies representatives estan en perill”. Faus també va advertir al president espanyol que la nostra societat “està esgotada i la pau social penja d'un fil”. Per superar-ho, el Cercle promou “pactes d'Estat estratègics” sobre qüestions fonamentals, com són l'energia, les rendes, les pensions, la seguretat, la defensa o la solidaritat intergeneracional amb els joves. Només així, va sintetitzar, s'aconseguirà millorar la productivitat, que és imprescindible per garantir la prosperitat del país els anys vinents.

El moment d'Europa: la resposta a la pandèmia i a la invasió russa

Posteriorment, Ursula von der Leyen va pujar a l'escenari per rebre el II Premi Cercle d'Economia, acompanyada de Pedro Sánchez i de Javier Faus. La presidenta de la Comissió Europea es va mostrar molt agraïda per la distinció. En el seu discurs, es va

Ursula von der Leyen

Pedro Sánchez, Ursula von der Leyen i Javier Faus

referir al Cercle com una institució que “sempre ha treballat per portar Espanya on pertany: al centre d’una Europa forta i unida. I avui Espanya és realment al cor d’Europa”. Desenvolupant aquesta idea, va destacar que el nostre país “ha estat un dels més colpejats per la pandèmia”, però que ara té “bases sòlides” per recuperar-se, entre les quals hi ha “una economia dinàmica i innovadora”. A més, va celebrar que Espanya sigui un dels estats més favorables a “la integració europea”.

Seguint el fil del títol de la Reunió Anual del Cercle, “El moment d’Europa”, von der Leyen va parlar de la bona reacció de la UE a la invasió russa d’Ucraïna, que “comporta un canvi tectònic mundial”. En aquest sentit, va advertir que “la guerra per la qual ha optat Putin és un atac contra tot allò en què creiem, contra la idea que el futur d’un país l’ha de decidir democràticament el seu propi poble i no pas un autòcrata estranger”. Per combatre aquesta guerra contra Europa, la presidenta de la Comissió va considerar que hem de “ser els amos del nostre propi futur” i “mantenir-nos units”, perquè ara “és el moment d’Europa”. Segons el seu parer, “ara aprofitem el veritable poder de la nostra Unió” amb decisions històriques, com són “les nostres sancions sense precedents a Rússia i la nostra determinació per deixar de dependre dels combustibles fòssils russos”.

Mirant amb perspectiva la seva trajectòria, von der Leyen va destacar que aquest “moment d’Europa” ja va començar fa dos anys amb la lluita contra la crisi sanitària generada per la pandèmia. “No és una coincidència que la primera vacuna segura i eficaç contra la covid-19 es desenvolupés a Europa, perquè la ciència prospera en democràcia i en una economia social de mercat com la nostra”, va ressaltar. “Tot va començar amb uns investigadors que van tenir una idea audaç i innovadora. Gràcies al seu esperit pioner, a la nostra llibertat de recerca. Després va venir el suport públic europeu a aquesta classe de recerca i, finalment, el poder del mercat i de la inversió privada. Gràcies a aquesta barreja única, avui el món pot confiar en les vacunes d’ARN missatger”, va resumir.

La urgència de les energies renovables

La presidenta de la Comissió també es va mostrar satisfeta amb la resposta de la UE a la crisi econòmica derivada de la pandèmia, amb “el nostre pla de recuperació, NextGenerationEU”, que en aquests moments ja ens ha permès “lliurar als estats membres aproximadament 100.000 milions d’euros en inversions”. Es tracta, en paraules de von der Leyen, d’un “pla sense precedents, amb inversions i reformes, que pot remodelar la nostra economia durant dècades. Un pla per fer realitat el Pacte Verd Europeu i accelerar la nostra digitalització”, amb el qual

s’aconseguirà que “Europa i Espanya siguin més fortes i estiguin més ben preparades per afrontar els reptes del nostre temps”.

Von der Leyen va esmentar projectes que es desenvoluparan a Catalunya gràcies als fons europeus. La presidenta de la Comissió va ressaltar les inversions en “les empreses innovadores que fan servir la tecnologia *blockchain* per certificar l’origen del vi i prevenir el frau” i en el Centre Nacional de Supercomputació de Barcelona, com també en les contribucions econòmiques que ajudaran a “convertir Catalunya en una de les noves valls d’hidrogen d’Europa”. Sobre aquest últim punt, va destacar que Catalunya produeix “molta energia a partir del vent, l’aigua i l’energia nuclear. I ara crea un ecosistema d’hidrogen complet. S’inverteix en la producció d’hidrogen net, en noves flotes d’autobusos d’hidrogen per a Barcelona i Tarragona, però també en capacitats i educació, amb un nou màster interuniversitari en Tecnologies de l’Hidrogen (...). No hi ha cap exemple millor de la mena de canvi que volíem provocar”.

La rellevància de les energies renovables és, de fet, encara més notòria en temps de guerra com els actuals, quan ja és “urgent” que la UE redueixi la seva dependència de Rússia. Per aquest motiu, “redoblem els nostres objectius en matèria d’hidrogen” i es treballa en “projectes transfronterers”, com ara

“la connexió crucial entre Portugal, Espanya i França”. Von der Leyen, que va ressaltar que Espanya és un estat clau en energia perquè disposa de “la capacitat de regasificació més gran d’Europa”, va detallar els paquets de sancions que executa la UE per evitar el finançament de la invasió d’Ucraïna. Així, va esmentar la paralització de la capacitat del Banc Central de Rússia de recaptar capital, l’exclusió dels bancs russos del sistema SWIFT, la prohibició de les importacions de combustibles fòssils o el fre de totes les exportacions de tecnologies modernes al país de Putin. Aquestes mesures provoquen, segons que va destacar la presidenta, que centenars d’empreses internacionals “abandonin Rússia” i que el Banc Mundial prevegi “una caiguda de l’11% del PIB rus”. Es tracta d’una “mobilització única del nostre poder econòmic” per protegir Ucraïna d’una “agressió militar” i alhora una “defensa dels nostres valors europeus més preuats”

Per acabar el discurs, la presidenta de la Comissió va recordar el compromís amb la democràcia del violoncel·lista català Pau Casals, que “va triar l’exili” en el moment que Espanya “va caure sota el domini autoritari” de Franco. Casals, va destacar, “es va mantenir ferm durant tota la vida” en la defensa dels ideals democràtics i va decidir no tornar “al seu país d’origen ni als països que reconeguessin el règim franquista”. En aquest sentit, la presidenta de la Comissió creu que la seva posició artística en favor

de la humanitat continua sent inspirador per a la UE: “El llegat de Pau Casals continua viu. Avui Europa pren partit. Per la dignitat humana i la democràcia, per a tothom”.

La pàtria europea

La intervenció final de l’acte de clausura va correspondre a Pedro Sánchez, que va començar el discurs reivindicant “una integració més gran d’Europa, per compartir sobirania, per unir-nos i no dividir-nos”. En aquesta línia, el president del Govern espanyol va defensar un “patriotisme europeu”, perquè, segons la seva visió, “Europa és una nova i complementària identitat a moltes altres”, com poden ser les pàtries catalana o espanyola.

Abans de continuar el discurs, Sánchez va dedicar paraules d’estima a Catalunya i va mostrar voluntat de consens polític i social. “Voldria manifestar (...) el meu respecte i consideració cap a la societat i cap a les institucions catalanes i la meva ferma voluntat de continuar avançant en el diàleg, la negociació i l’acord. Perquè no hi ha propòsit més noble, meta que mereixi més la pena per a qualsevol responsable polític (...) que construir convivència perquè els nostres ciutadans, en un moment tan especial, tan complex com el d’ara, visquin en societats sense fractures”.

Posteriorment, Sánchez va defensar la tasca del Govern d'Espanya en matèria laboral, que a parer seu permet corregir “mals endèmics” perquè genera “més feina i de més qualitat” amb el vigor de l'ocupació i l'augment dels contractes indefinits. Espanya i les seves empreses també promouen “la descarbonització definitiva”, i un sector clau com el turístic ja va recuperant la puixança. L'arribada dels fons europeus té un “gran potencial transformador” de l'economia espanyola, perquè afavoreix dos dels grans compromisos del país, “la transformació digital i la transició energètica”.

La justícia social

Malgrat el seu optimisme, el president espanyol va advertir de dos dels principals problemes del país que cal afrontar: la desigualtat i la inflació. “Encara tenim tres milions d'aturats, un milió de llars en què no té feina cap dels seus membres i la pobresa infantil arriba a més de dos milions d'infants”, va lamentar. Així, va remarcar que “la justícia social i la cohesió territorial no poden ser només objectius desitjables des del punt de vista polític, sinó que també han de ser pilars de creixement econòmic”. Seguint aquesta idea, el president espanyol va argumentar que la millor política social és “una ocupació digna, acompanyada d'un estat del benestar fort que empari la població”.

Malgrat les turbulències internacionals que ara ens afecten, Sánchez es va mostrar convençut que després de la guerra i de la pandèmia “el que perdurarà serà Europa, el que perdurarà és que Espanya haurà aconseguit el nivell més alt d'ocupació” i mantindrà polítiques socials, entre les quals va esmentar el salari mínim interprofessional, l'ingrés mínim vital o pensions dignes “que es revaloren segons el que diu la llei”.

Els efectes econòmics de la guerra

El president es va centrar després en les conseqüències econòmiques negatives de la guerra i va recordar que, tal com l'FMI ha advertit, el 2022 els països avançats creixeran menys del que estava previst i que això serà molt notori a Espanya i al conjunt d'Europa, on també preocupa la inflació elevada. Tot i això, Sánchez va defensar que el nostre país “continua tenint un dels creixements més grans de tota la UE i el segon més alt de la zona de l'euro, només darrere d'Irlanda”. Per aprofundir en aquesta tesi, va esmentar dades econòmiques positives en àmbits com el de les inversions, el turisme o la construcció.

Per continuar aspirant a un futur de prosperitat, Sánchez va defensar els grans acords polítics, tal com s'han aconseguit darrerament a Europa, on

“hem sabut pactar en moments difícils, entre diferents”. En aquesta línia va destacar el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, “que ja transforma l’economia del nostre país”, i el Pla Nacional de Resposta a l’Impacte Econòmic i Social de la Guerra, “que respon amb caràcter immediat als desafiaments que la invasió ha comportat”. Entre els acords recents, va esmentar la “proposta conjunta del mecanisme de topall de preu de l’electricitat” d’Espanya i Portugal.

La transformació de Catalunya i Espanya

L’arribada dels fons europeus va tornar a centrar el discurs de Sánchez, que va recordar que l’Administració no havia gestionat mai tants recursos “en un espai de temps tan breu”. Entre els projectes previstos, va destacar “la primera gran planta de bateries” del Grup Volkswagen a Espanya, finançada amb el PERTE del Vehicle Elèctric i Connectat.

Ara bé, el principal objectiu del Pla de Recuperació va més enllà de les inversions; en paraules del president espanyol, aspira a solucionar “problemes estructurals” que afecten l’economia del país des de fa anys, com són “l’alta dependència de les energies fòssils, la debilitat del nostre sistema de ciència i d’innovació, la mida empresarial reduïda en relació amb altres economies, l’abandonament escolar primerenc o l’edat tardana a la qual el nostre jovent s’emancipa”.

En aquest context de transformació, Sánchez va destacar que “Catalunya té el talent, el capital social, les infraestructures i la història necessàries (...) per tornar a convertir-se en un dels territoris que lideren el progrés. I no només em refereixo a Espanya, sinó que em refereixo en particular a Europa”. Per aconseguir aquest “objectiu modernitzador”, el president va prometre el suport del seu Govern en l’impuls “d’infraestructures ferroviàries, intermodals i estratègiques” com el corredor mediterrani. En paraules de Sánchez, el “full de ruta” de l’executiu espanyol preveu que “els catalans superin els terribles efectes de la pandèmia, consolidin la recuperació econòmica i creïn ocupació i empresa”.

L’autonomia estratègica

L’últim bloc de la seva intervenció es va centrar en una qüestió clau abordada en la Reunió Anual del Cercle, l’autonomia estratègica. Per aconseguir-la, “Espanya pot ser i vol ser un hub de producció d’hidrogen verd a tot Europa”, si bé cal “agilitzar les interconnexions entre la península Ibèrica i el conjunt d’Europa”. Aquesta autonomia a la qual aspira, va aclarir Sánchez, no té res a veure amb el “proteccionisme econòmic” de dècades enrere, perquè la política que proposa el Govern espanyol “és compatible amb el multilateralisme, la cooperació, la col·laboració i el lliure comerç”.

Pedro Sánchez, Ursula von der Leyen i Javier Faus

Per assolir els objectius d'Espanya, Sánchez va agrair el suport de von der Leyen, que a parer seu és una aliada del país. La presidenta de la Comissió Europea demostra “visió política” i una “capacitat de treball formidable”, segons el punt de vista del president espanyol, que també va destacar “la seva tenacitat per unir voluntats, per trencar blocs, per bastir ponts entre diferents i així aconseguir el bé comú”. En síntesi, Sánchez va celebrar que Europa i Espanya hagin tingut “molta sort de tenir Ursula von der Leyen com a presidenta de la Comissió Europea”.

Discursos del president del Cercle d'Economia, Javier Faus

Discurs inaugural de la XXXVII Reunió Cercle d'Economia

4 DE MAIG

President, socis i sòcies del Cercle, amigues i amics,

Benvinguts a la trenta-setena Reunió del Cercle d'Economia, que celebrem amb el títol «El moment d'Europa. Esperança política, autonomia estratègica».

Donem una benvinguda especial al Molt Honorable Senyor Pere Aragonès, president de la Generalitat de Catalunya. Moltes gràcies, president, per haver acceptat una vegada més la nostra invitació per inaugurar la reunió.

Si la trobada de l'any passat ja es va celebrar en moments especialment complexos, enmig de la pandèmia de la covid-19 i de la crisi econòmica i social més gran des de la Segona Guerra Mundial, enguany la situació encara és més difícil. La guerra ha tornat a

Europa amb la invasió il·legal russa a Ucraïna, que condemnem enèrgicament. És una realitat dramàtica inimaginable fa ben pocs mesos. Per això, abans de començar, voldria tenir un record per tots els que estan patint aquesta barbàrie. D'aquesta crisi i les seves conseqüències en parlarem àmpliament en els dos dies vinents.

Les crisis no venen mai soles. I, a més de la crisi bèl·lica, també hem d'afrontar les crisis energètica, econòmica i social i les amenaces contra el nostre sistema d'organitzar-nos la vida col·lectivament, les anomenades democràcies liberals. La guerra serà un revés important per a la recuperació econòmica. Creixerem menys i amb més inflació. Ja veiem com es posen en dubte molts paradigmes, com ara la globalització. O constatem que la transició energètica no es farà sense costos.

Per respondre a aquests reptes, necessitarem més que mai unitat, com hem reclamat en la nostra darrera nota d'opinió, però també pragmatisme i una bona dosi de *realpolitik*. Valorem que hi hagi grans consensos sobre què cal fer, però de vegades falten pragmatisme i coratge per implementar les polítiques necessàries, ateses les altíssimes resistències als canvis en societats tan complexes i diverses com les nostres. La crisi actual, efectivament, ho ha capgirat tot. La Xina ja no exportarà deflació com s'ha esdevingut aquests vint anys. El món serà de blocs, en què destacaran els EUA i la Xina.

Aquesta fragmentació empitjorarà les perspectives econòmiques.

Aquesta crisi també ha tornat a posar a prova el projecte europeu, del qual aquesta institució és per tradició una defensora fervent. Tot això ho debatrem aquests dies. Sense oblidar-nos dels qui davant de la crisi i d'aquests canvis accelerats corren el risc de quedar exclosos. Així, hem preparat una taula específica amb el president de Caritas i altres actors. Tampoc no ens oblidarem de l'emprenedoria, l'economia de la innovació i el coneixement, ni de Barcelona, conscients del seu paper estratègic en el desenvolupament del país.

Enmig d'aquesta nova realitat econòmica, també s'obriran oportunitats als països que les sàpiguen aprofitar. Al Cercle som optimistes, positius, ens sentim orgullosos de pertànyer a aquest país. Però és el nostre deure denunciar amb humilitat i sempre amb esperit constructiu i propositiu el que considerem que té marge de millora. Simplement, perquè creiem que la falta d'autoexigència és el primer pas cap a l'estancament. Sense cap ànim partidista ni polític. No som de part. Som país. Som societat civil, en aquest cas econòmica. I vull destacar que ser autoexigents amb nosaltres mateixos no és en cap cas incompatible amb denunciar dèficits, mancances o incompliments d'altres, i em refereixo directament a l'infrafinançament del país o a la distribució ineficient del poder a l'Estat espanyol.

Al Cercle, president, volem una Catalunya ambiciosa, pragmàtica, que competeixi, que avanci, que lideri, que innovi. Volem una Catalunya del sí, que lideri el creixement sostenible, però creixement, al cap i a la fi. En aquest sentit, una vegada més, fugim d'apologies del decreixement, que només ens portarien a més desigualtat.

El creixement sostenible ens ha de portar a la prosperitat compartida i a un nou contracte social. Una prosperitat compartida en un doble sentit. Compartida amb els *stakeholders* de la societat. I compartida en el sentit que sigui inclusiva i arribi a tothom. Per aconseguir-la, el govern d'un país, de qualsevol país, ha d'escoltar tothom, però finalment té el deure de liderar i prendre decisions, assumint que, com passa en les societats complexes, modernes i madures, les decisions no agradaran a tothom.

Sabem que quan es parla d'economia hi pot haver interessos partidistes. Una bona notícia, o una de dolenta, una dada, un ranking, una estadística, en un territori o en un altre, alimenten una part d'aquesta societat nostra tan polaritzada.

Per això, voldria aixecar una mica la mirada i compartir unes dades que ens permetin veure, des d'una perspectiva econòmica, com li ha anat a Catalunya des de l'any 2000 fins al 2020. Durant aquestes dues dècades, hem tingut governs de tots els colors, a Catalunya i a Espanya i hem travessat conjuntures i crisis de tot tipus. Vint

anys que abasten èpoques en què el conflicte polític entre Catalunya i Espanya també s'ha enfocat de maneres diferents.

Doncs bé, en aquests vint anys, Catalunya ha augmentat el PIB en un 77% i el PIB *per capita* en un 42%, és a dir, escassament un 1,8% anual. Manté aproximadament el 19% del PIB espanyol. Amb aquestes dades, cal fer-se una pregunta: reflecteixen un país que avança o que s'estanca?

A parer nostre, reflecteixen un país amb vitalitat, que creix, en cap cas un país en decadència, però un país que creix més en quantitat que en qualitat, allò que avui en diríem un creixement no sostenible, un país que no acaba de liderar el canvi de model productiu ni que maximitza el seu potencial, especialment el PIB per càpita, que al cap i a la fi, es l'indicador que millor reflexa la prosperitat d'un país i la seva capacitat de compartir-la. En aquests vint anys hem deixat de convergir amb les regions europees més punteres, aquells famosos motors d'Europa. Mentrestant, algunes comunitats de l'Estat han crescut més que nosaltres, tant en població, com en empleats, PIB i molt especialment en PIB *per capita*. D'altres, ben cert, han crescut menys, però l'ambició de Catalunya ha de ser recuperar el lideratge econòmic.

Aquest risc d'estancament no es exclusiu de casa nostra, en cap cas. Espanya també en té de risc d'estancament,

i així ho manifestarem el divendres davant el president del govern i del cap de la oposició. Espanya també ha deixat de convergir amb els millors països d'Europa aquests darrers 20 anys, en part per la manca de reformes i la baixa productivitat. I Europa mateixa tampoc no està exempta d'un cert risc d'estancament per l'empenta dels EUA, la Xina i tota l'àrea del Pacífic. De les primers 50 empreses tecnològiques mundials, per exemple, hi ha molt poques europees.

Tot això, però, no ha de minvar la nostra autoestima, sinó servir per reflexionar com avançar els propers 20 anys. Per exemple, Catalunya no té certs privilegis, com el de la centralitat de Madrid o el concert fiscal basc, però això no ens te que aturar. Podem reivindicar un millor finançament, ho tenim que fer, però a la vegada continuar treballant en el dia a dia, perquè tenim té les eines, la gent i el talent per ser un país més líder, pròsper i cohesionat del que és ara.

El Cercle ja va avançar fa uns quants mesos quin model proposa. Un país més industrial, més innovador, més obert, amb més col·laboració pública privada, amb una administració àgil i oberta a la iniciativa privada, un país més del sí, evidentment amb condicions, garanties i sota criteris de sostenibilitat, que no pas del no. Un país pragmàtic, amb estabilitat política, cooperació franca entre tots els nivells de govern, seguretat jurídica, millor finançament per

part de l'Estat, millors infraestructures i una fiscalitat més competitiva. I per descomptat, un país que també digui que sí a compartir aquesta prosperitat.

Catalunya té molt bones oportunitats de futur. Som profundament optimistes si les sabem aprofitar. Per exemple, ara podem liderar de debò la reindustrialització, com també el sector digital, científic, de recerca o les *start-ups*. Tenim bones infraestructures per a una economia innovadora, impulsades, cal dir-ho, pels governs de la Generalitat. Barcelona se situa com una de les primeres ciutats europees en empreudoria i atracció de talent internacional.

També podem liderar un model turístic de qualitat, el turisme cultural, esportiu, gastronòmic. Celebrar a Barcelona la Copa Amèrica és una gran notícia. També esperem poder-hi celebrar els Jocs Olímpics d'hivern del 2030 i, en aquest sentit, president, tens tot el nostre suport.

Per liderar, Catalunya necessita les millors infraestructures i estar ben comunicada. I l'aeroport del Prat és la nostra principal infraestructura per estar connectats al món. Al segle XXI un país que no tingui un aeroport veritablement intercontinental no podrà competir. Simplement, la nova economia, el nou talent, la nova indústria, no ens tindran en compte. No és un debat, per tant, sobre més o menys turisme, sobre el model *low cost* o sobre el tren. Es

tracta d'estar connectats amb Amèrica i Àsia. Entenem, valorem i respectem les dificultats i les complexitats relacionades amb l'ampliació del Prat, tant reguladores, com de protecció ambiental o polítiques. Podem analitzar-les i debatre-les. Ho volem fer. Però el país necessita aquesta infraestructura i el govern no pot amagar aquesta realitat. Per això, et demanem que la Generalitat torni a la taula de negociació i que mireu, pel bé del país, d'arribar a un consens que faci possible aquest objectiu. D'això també en parlarem una mica més tard a la taula dedicada a Barcelona.

Acabo a títol personal. President, vull dir-te que en aquests tres anys de mandat al capdavant del Cercle d'Economia i des de les teves diferents responsabilitats sempre ens has tractat, tant a mi com a la institució que tinc l'honor de representar, amb deferència, amabilitat i respecte. I, per això, t'ho vull agrair molt especialment. Més enllà d'algunes diferències polítiques i econòmiques, ha estat un plaer compartir amb tu l'estima per aquest gran país nostre. Et desitgem molta sort en la resta del teu mandat.

President, la paraula és vostra.

***

Discurs acte d'entrega del Premi José Manuel Lara a l'ambició i el propòsit empresarial de la Fundació Cercle d'Economia

5 DE MAIG

Majestad:

Us donem la benvinguda a les jornades anuals del Cercle d'Economia. Avui, agraim molt sincerament la vostra presencia entre nosaltres en aquest acte d'entrega dels Premis Jose Manuel Lara a la ambició i el propòsit empresarial.

Señor, en función de vuestro papel constitucional dais cobertura a la voluntad de colaboración entre todos cuantos hemos de operar, desde el sector público y desde el mundo empresarial, a favor de la recuperación económica de nuestra sociedad. Será desde esta colaboración que podremos aportar a Europa el compromiso con su proyecto, con sus valores y con su futuro. Es con esta voluntad que el Círculo de Economía se constituyó hace más de 60 años; y es con esta misma voluntad que hoy celebramos esta Jornada.

Hace un año tuvimos la oportunidad de exponeros nuestra voluntad y compromiso de participar e incluso

liderar un proyecto de reconstrucción de la economía española, amenazada y efectivamente castigada por el impacto de la COVID-19. Hoy, un año después, ante la guerra en Europa, los retos a superar son incluso más importantes y de enorme trascendencia. Por ello, una vez más, estamos obligados a apelar a la responsabilidad de todas las Administraciones para que sean capaces de formular y llevar a la práctica los grandes acuerdos que la sociedad demanda. La situación económica y el escenario político internacional reclama de acuerdos, pactos y consensos. Este es, Señor, el sentido y la finalidad de estas Jornadas. Pretendemos poner en una misma tribuna al mundo empresarial y a los operadores políticos más destacados; queremos debatir, exponer, razonar, dialogar y, finalmente, albergar la ilusión de que de todo ello aflore un reforzamiento del espíritu de colaboración entre todos nosotros.

Los premios que hoy entrega la Fundación Cercle d'Economía reconocen el espíritu emprendedor de este país. En sólo tres ediciones, el Premio Jose Manuel Lara se ha convertido en una cita obligada para quienes deseamos reconocer y estimular el espíritu emprendedor. A ello contribuyen la calidad del jurado, de los ganadores, el prestigio del Cercle D'Economía y de su Fundación, pero, muy especialmente, el recuerdo tan presente de Jose Manuel Lara. El sintetizó a la perfección la ambición y propósito, el empresario comprometido, la persona entregada

a su empresa, pero, a su vez, comprometida con el bienestar y el progreso colectivo. Un hombre libre, que se expresaba en libertad, gran amante de esta casa, de la que fue presidente, de Barcelona, de Catalunya y de España.

Quiero tener una mención a la Fundación del Cercle, especialmente a su presidente Pedro Fontana. Organizáis y lideráis los Premios Lara desde hace 3 años con una enorme ilusión y compromiso. Muchas gracias, Pedro. Un saludo afectuoso también a la familia Lara. Y por descontado, en nombre del Cercle, de su fundación y de todos los miembros del jurado, muchas felicidades a los tan merecidos premiados.

Señor, un sincero agradecimiento de nuevo por vuestra presencia.

Muchas gracias,

***

Discurs reptes de l'Economia Espanyola III amb Alberto Núñez Feijóo, president de la Xunta de Galícia i del Partit Popular

6 DE MAIG

Estimado presidente del Partido Popular, querido Alberto, muchas gracias por tu asistencia, hoy, en este tercer y último día de nuestras jornadas anuales. Ya tuvimos la suerte de contar con tu presencia “on line” el año pasado en la mesa redonda sobre modelo territorial. Y este año es un honor contar contigo presencialmente, esta vez como presidente del Partido Popular y líder de la oposición.

El Cercle, presidente, es una institución con 65 años de historia. Somos una organización transversal, como lo es la sociedad, formada por empresarios, profesionales, académicos, juristas y ex servidores de la función pública. No defendemos intereses particulares, por muy legítimos que sean, sino el interés público, sea el que en cada momento histórico su junta directiva considere. Sin hipotecas ni condicionantes de ningún tipo. Hacemos defensa del interés general siendo austeros en nuestras opiniones, sin participar en el día a día del debate público. Hablamos a través de nuestras notas de opinión, pocas, entre dos y tres al

año, y en estas jornadas anuales. Nos posicionamos sobre temas que consideramos de trascendencia para el progreso económico, social y político de nuestro país aportando opinión y propuestas que quieren contribuir a la mejora de la sociedad.

Defendemos los mismos valores desde nuestra propia fundación. Los valores que representan las democracias liberales, el europeísmo, la economía de mercado, la búsqueda de la prosperidad compartida y la cohesión social. Como le dijimos a SM el Rey en este mismo foro el año pasado, el Cercle se enorgullece de haber estado presente y comprometido con la transición, con la Constitución del 78 y sus valores.

Como institución catalana, hemos debatido mucho sobre el encaje de Catalunya en España, prácticamente desde nuestra fundación. Y hay dos elementos que se repiten desde hace décadas.

Por un lado, la aspiración de un reconocimiento de nuestra realidad nacional que no pueda ser cuestionado coyunturalmente por intereses electorales. Una defensa de nuestro autogobierno que de respuesta a las ambiciones de Catalunya, siempre en el marco de la Constitución, interpretada, eso sí, bajo los mismos mimbres y consensos que hicieron posible la transición. Es decir, desde una visión territorial basada en la pluralidad, la lealtad y la cohesión.

Y, por otro lado, el establecimiento de una financiación más justa. Hemos trabajado, estudiado y escrito mucho sobre el tema. Catalunya esta infra financiada, y este es un tema capital que debe resolverse urgentemente. Tú mismo manifestaste el año pasado en estas jornadas que estabas de acuerdo en retomar una reforma de la financiación, ya que a tu juicio procedía afrontarlo. Te animamos a ello.

Estos objetivos básicos que acabo de mencionarte han sido siempre defendidos por el Cercle dentro de la legalidad y el respeto a la Constitución. En este sentido, hemos rechazado siempre, y lo volvemos a hacer hoy, cualquier iniciativa de unilateralidad que esté fuera de la ley, así como cualquier deriva que legitime la desobediencia, por pacífica que sea. Como explicábamos el año pasado, defender esta posición no es incompatible con buscar soluciones amparadas en nuestro ordenamiento jurídico que favorezcan la paz social y el entendimiento.

No nos resignamos a la cronificación del conflicto. Por ello, seguiremos apelando y ayudando a que España y Catalunya encuentren el consenso que, según todas las encuestas y estudios de opinión, desean la amplia mayoría de catalanes, y nos atreveríamos a decir, que también de españoles. Queremos un mejor encaje de Catalunya dentro de España y deseamos contribuir a conseguirlo.

Querría también indicarte que estos últimos años hemos incorporado algunas nuevas inquietudes ante retos que vemos necesario y urgente abordar.

El primero, la necesidad de que se produzca una mejor distribución de los beneficios de la centralidad entre los pueblos de España. Estamos convencidos que se hace más y mejor España si distribuimos la productividad entre todos. Que es muy diferente a concentrar la misma en un único lugar central para posteriormente redistribuir, bajo un manto de solidaridad, sus remanentes vía subsidios. Esta distinción, entre un centro más próspero y unas periferias alejadas de los beneficios de la productividad, genera ciudadanos de primera y de segunda, y alimenta fenómenos de malestar populista como los que se extienden por toda Europa o favorecen la persistencia de Trump en la política norteamericana. Basta ver lo sucedido en Francia con el ascenso de la extrema derecha en las pasadas elecciones presidenciales para comprender que hay que trabajar con eficacia para neutralizar estos malestares sociales asociados a la cercanía o lejanía de los beneficios de la prosperidad.

El segundo reto está en la urgencia de acometer las reformas pendientes. Creemos, que España agotó su proceso reformista hace ya 20 años. Desde entonces hemos dejado de converger con los países más competitivos de Europa e incluso se están

acercando a nuestro PIB per cápita los países bálticos y del Este de Europa, algo que se veía impensable cuando cayó el muro de Berlín. España lleva 20 años sumido en una cierta parálisis, política, institucional, territorial y de modelo económico. Corremos el riesgo de estancarnos. Y aquí ambos partidos tienen la misma responsabilidad al haber gobernado por igual los últimos 22 años, 11 años el PP y 11 años el PSOE.

En este sentido, es urgente volver a acometer las reformas pendientes. Hoy con más urgencia que nunca. No podemos perder más tiempo, especialmente ante la nueva realidad geopolítica mundial que se suma a la crisis climática y los demás retos que fuerza la globalización. La pandemia, la guerra en Ucrania, la emergencia climática, la digitalización hacen que el mundo nunca más será como antes. La globalización se ha estancado, los bloques comerciales se van a consolidar y vamos a perder algunos de los beneficios de la deflación exportada por China durante 20 años. España debe de estar preparada para afrontar esta nueva época, que también ofrecerá oportunidades a los países que las sepan aprovechar.

Estos retos formidables necesitan, por tanto, reformas a la altura de los mismos. Unas reformas que no podrán afrontarse sin unidad de acción entre los dos principales partidos de España. En nuestra última nota de opinión de la semana pasada apelamos

precisamente a la unidad. De todos en favor de más Europa, pero también entre nosotros, españoles, en favor de salidas consensuadas a muchos de los problemas crónicos que tiene nuestro país. El reto demográfico (más bien la bomba demográfica), la sostenibilidad de las pensiones y de nuestra deuda pública, la justicia, la educación, la política exterior y de defensa, nuestra autonomía estratégica en clave energética y tecnológica, y muchos otros. Hay temas fundamentales donde el país necesita visión a largo plazo, a 10 y hasta a 20 años.

Por eso apelamos a la unidad, en forma de grandes pactos de Estado. Entendemos que una democracia necesita gobierno y oposición, y que la alternancia tiene que ser visible pero nunca a cualquier precio. Esta es una responsabilidad ineludible que tienen los partidos con vocación de gobierno. Trabajar en competencia, sí, pero lealmente entre quienes se disputan ese objetivo que sustenta de forma legítima la democracia. Esta lealtad significa estar de acuerdo en las reglas, las prioridades y los objetivos. Se puede discrepar, pero no cuestionar. Por eso solo habrá reformas con éxito si hay acuerdos con éxito. Te pedimos por consiguiente que, desde la posición que el pueblo de España decida otorgarte, trabajes en aras de conseguir estos tan necesarios consensos.

Y, por último, la centralidad. Estamos convencidos de que solo progresaremos juntos desde la centralidad y esta requiere moderación. Sabemos que tú

crees en ambas ideas y por eso te pedimos que trabajes a favor de ellas. Algo que no solo es responsabilidad tuya, lo sabemos. Es algo que debemos exigir de todos los partidos con vocación de gobernar alineados con los principios de una democracia liberal. Por eso, te pedimos a ti como líder del Partido Popular y le pediremos al líder del Partido Socialista que sigáis trabajando por esa centralidad y moderación. Solo desde ellas es posible gestionar la pluralidad de una sociedad abierta, haciendo posible que su complejidad no desemboque en conflictividad y polarización sino en tolerancia y prosperidad.

Muchas gracias de nuevo estimado Alberto, te deseamos mucha suerte en esta nueva andadura como presidente del PP. Tuya es la palabra.

***

Discurs de cloenda de la XXXVII Reunió Cercle d'Economia

6 DE MAIG

Dear President of the European Commission, Mádám Ursula von der Leyen, dear President of the Spanish Government, Mr. Pedro Sanchez, Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya Mr. Pere Aragonès.

Welcome to Barcelona and welcome to the 37th Annual Meeting of Cercle d'Economia.

We are extremely honored to receive in our annual gathering, for the first time in our history, the President of the European Commission. Through your presence, Barcelona capital of Catalonia, show, once again, its willingness to play a substantial role in the construction of the European Union, in line with the international, open, Mediterranean, and pro-European personality of our global city. So, thank you very much President for being here today with us. We are very honored.

Let me briefly introduce the institution hosting you today. As an economic think tank born in 1958, Cercle d'Economia has always defended the core values of liberal democracy, social market economy, modernity,

openness, and European integration. Since the dark times of the Spanish dictatorship and autarchy, Cercle d'Economia has always played a key role in activating the civil society, the public and private sectors of Barcelona, Catalonia, and Spain. We aim to provide a long-term perspective to the projects and reforms needed by our societies, we defend the common interest, and we aim to foster, through rigorous debates, the legitimacy of the public policies we defend.

Allow me President to shortly address, in Spanish, our President Mr. Pedro Sanchez. It is a tradition that the president honour's us yearly with his presence in the last day of this event, when the institution addresses him a few words on how we see the economic, political, and social situation in Barcelona, Catalonia and Spain. It is a great act of transparency and communication between the highest executive power in Spain and Barcelona's civil society. Please excuse me Madam President for addressing the president in Spanish.

*

Estimat President, moltes gràcies per honrarnos un any mes amb la vostra presencia.

Parece, presidente, que estas jornadas tienen últimamente un imán para concentrar alrededor de su

celebración la rabiosa actualidad política del momento. Pero estos dos días de jornadas hemos hecho un esfuerzo para abstraernos del día y día y poner las luces largas, algo que habitualmente ha hecho esta casa.

Y en este sentido, nos queremos remontar a la crisis financiera del 2008 como el inicio de esta etapa de incertezas. Recién salíamos de la misma cuando nos sobrevino la pandemia, que alteró radicalmente la forma de vida y la actividad en todo el planeta, y cuyo final, con mucha cautela, sólo ahora estamos entreviendo. Pero faltaba todavía lo que no se había previsto: el estallido de una guerra en Europa. Este conflicto, dramático, tiene además el potencial de cambiarlo todo. Porque cuestiona algunos efectos de la globalización, consolida la política de bloques y certifica el fin de la hegemonía exclusiva de Occidente, entendiendo por tal a Europa y Estados Unidos.

¡Qué lejos quedan ya aquellos años posteriores a la caída del muro de Berlín! Unos años en los que se auguró "*el fin de la historia*" y a partir de los cuales la democracia liberal y la economía de mercado se expandirían fácilmente y sin cortapisas por todo el planeta. Pronto se vio que esto era un espejismo. Las guerras y conflictos de todo tipo siguen estallando, y hoy, lejos de aquella arcádica visión de una democracia universal, vemos a las democracias representativas amenazadas.

Como hemos reseñado en nuestra última nota de opinión titulada “*Una Europa unida y mejor para reformar la democracia*” afrontamos estas amenazas después de dos años de pandemia y una crisis social y económica muy profunda a nuestras espaldas. Nuestra sociedad está agotada, los malestares son numerosos y complejos y la paz social pende de un hilo. Todos deseamos, necesitamos, un poco de calma, de estabilidad, de sosiego. Por eso la unidad debe ser ejemplar y un revulsivo de confianza que nos devuelva la capacidad de creer en nosotros mismos al defender sin fisuras aquello que queremos seguir siendo: demócratas europeos.

Defendemos que la mejor manera de salvaguardar la paz social es mediante la generalización de pactos de Estado que afecten a una serie de materias estratégicas. La energía (gas, renovables, pero también la nuclear), un justo pacto de rentas ante la inflación desbocada, un plan creíble de sostenibilidad de las pensiones, la política fiscal y laboral, el estado del bienestar, la seguridad y defensa. También una verdadera política de solidaridad intergeneracional con nuestros jóvenes, los auténticos olvidados y los garantes de nuestro futuro. Sin estos consensos, y sin mirada larga, será imposible aumentar la productividad en este país, auténtica llave para alcanzar lo que hemos denominado la prosperidad compartida.

No estamos inventando nada. La propia Oficina Nacional de Prospectiva y Estrategia de Moncloa incorpora la productividad como el primer desafío del país de cara al 2050. Compartimos por tanto muchas de las tesis allá descritas, también respaldadas por el Banco de España y otros organismos. No conseguimos reducir la brecha de rentas con los países europeos más avanzados, tenemos déficits en innovación e integración tecnológica y algunos sectores dependen en exceso de sueldos bajos que no permiten al trabajador, especialmente, de nuevo, al joven, desarrollar un proyecto personal con una mínima dignidad.

Revertir la situación no es imposible. Lo han hecho países como Alemania o los países nórdicos. Lo están haciendo los bálticos. Para ello, y recojo el diagnóstico de la citada oficina de prospectiva, hemos de apostar decididamente por la educación, durante toda la vida, desde la guardería hasta la jubilación, por la formación profesional, por incrementar los esfuerzos en I+D y acelerar la digitalización. El objetivo ha de ser crear empleos de más calidad, generar salarios más altos y reducir nuestra vulnerabilidad a las crisis. Se puede revertir la situación, se debe revertir, pero para ello necesitamos reformas.

Hace escasos minutos, presidente, en esta misma sala, le hemos manifestado al presidente del Partido

Popular que España debe retomar su senda reformista. Desde hace 20 años estamos sumidos en una cierta parálisis, política, institucional, territorial y de modelo económico. El resultado es que hemos dejado de converger con los países más prósperos de Europa. Pero estas necesarias reformas no podrán afrontarse sin unidad de acción entre los dos principales partidos de España.

En la citada nota de opinión, apelamos precisamente a esta unidad. De todos en favor de más Europa, pero también entre nosotros, españoles, en favor de salidas consensuadas a muchos de los problemas crónicos que tiene nuestro país, ya citados al principio de esta intervención. Temas fundamentales donde el país necesita visión a largo plazo, a 10 y hasta a 20 años vista.

Esta unidad no significa acabar con la alternancia, en absoluto. Entendemos que una democracia necesita gobierno y oposición, y que la alternancia tiene que ser visible, ha de serlo, a veces bien visible y reconocible, pero nunca a cualquier precio. Esta es una responsabilidad ineludible que tienen los partidos con vocación de gobierno. Trabajar en competencia, sí, pero lealmente entre quienes se disputan ese objetivo que sustenta de forma legítima la democracia. Se puede discrepar, se debe discrepar, pero no cuestionar. Por eso solo habrá reformas con éxito si hay acuerdos con éxito. A nadie se le escapa que

esta unidad que reclamamos está muy alejada de la polarización que vivimos. Este rasgo, el de la polarización, ya es el más característico de la política actual, como han mostrado -por ejemplo- las recientes elecciones francesas. Así, tenemos una derecha y una izquierda radicalizadas y un centro de naturaleza transversal, que incluye a ciudadanos originariamente de derecha y de izquierda, pero desencantados por la deriva de unos partidos sin credibilidad. A los extremistas de derecha y de izquierda, iguales en el dogmatismo de sus respectivas posiciones reduccionistas, les caracteriza su rechazo del sistema, más o menos maquillado, mientras que el centro, refugio de los moderados, sólo es viable cuando, en las cuestiones de Estado, salen en su defensa por igual la centroderecha y la centroizquierda.

Estamos por tanto en un momento, presidente, delicado y complejo, en el que tus decisiones y las de tu gobierno serán decisivas para el destino de España y para la vida de los españoles. Nosotros, obviamente, no tenemos que decir lo que se ha de hacer, sino tan solo desear, según las convicciones de cada cual, que aquello que decidas, lo sea con visión larga, dosis por igual de valentía y prudencia y finalmente generosidad.

Gracias de nuevo presidente por tu presencia y te deseamos mucha suerte.

*

President,

In line with the spirit of our organisation, we decided to launch in 2020 an award to European construction, in clear defence of the European values and as a way to recognise the personalities who have contributed to the strength of the European Union. The award is given by a jury formed by members of Cercle d'Economia and independent experts in international affairs. The first recipient of the award was Mr Mario Draghi for his leading role as President of the European Central Bank during the Euro-crisis.

Much has happened in Europe in the last decade. Some have called it a decade of permanent crises. But I prefer to read the last years as the result of a collective and arduous effort towards long-lasting and creative solutions for European construction. The founding father Jean Monnet referred to Europe as the “sum of the solutions adopted to the crises”. As his successor as President of the European Commission, you have underlined that “we sometimes forget that our greatest achievements have always come when we are bold”. And boldness is what the last years have been demanding from us Europeans.

The initiatives of the Commission you preside have been remarkable: from the European Green Deal to the EU's Digital Agenda, the ground-breaking Next

Generation EU package following the Covid-19 pandemic, and your efforts to strengthen the geopolitical stance of our Union, in the midst of the terrible war that Russia is holding against Ukraine. During the last years, the Commission has remained truthful to its right of initiative in multiple domains.

As you do, Cercle d'Economia also believes that the European Union is more than the sum of its members. The Union must strive to preserve its motto, “united in diversity”. After years of crisis, both internal and external, today we can proudly affirm that, while remaining diverse, we stand more united. Our joint response to the pandemic and to the war in Ukraine bear witness.

In the days, months, and years to come we must not only strive for more Europe, but for a better one. We must remain united against Russia's aggression to the European security order. And we must also make sure that the protection of our industries and economic sectors, but also social inclusiveness and leaving no-one behind, remain at the centre of our digital and green transitions. In line with the topic of our annual meeting “Europe's moment: political hope, strategic autonomy”, we must preserve and foster Europe's sovereignty to strengthen our influence and capabilities, and to remain a global power. We firmly believe that a more sovereign and autonomous Europe is a necessity for us but it is a hope for

the whole of humanity. Specially now, when liberal democracy is under attack in more and more countries in the world, Europe remains faithful to the values that proclaim the primacy of law over violence, the truth over lies, tolerance over dogmatism and the dignity of the person above all.

The post-pandemic recovery must also recognise the strengths of subsidiarity. The closer to citizens we act, and the more we balance and de-centralise our economic policies, the better social, economic, and political results we will obtain from our ambitious agendas.

Let me finish by thanking the members of the jury who have unanimously agreed to award this prize to the European Commission, in the person of its President, Ursula von der Leyen. And also, to the artist of this marvellous piece of art Mr. Jordi Alcaraz.

Thank you very much, President von der Leyen, for accepting this award. Barcelona and Catalonia, as true believers in Europe and its values, are honoured to have you here.

***